

gazeta

IASTKOWSKA

samorządowo
- społeczna

Gmina
Jastków

UKAZUJE SIĘ OD 1900 R. • PL ISSN 1509-5657

Nr 4 (88)
grudzień 2023

- Odkrywamy historię
- Atrakcje biblioteczne
- Ziemia Jastkowska dla turystów

- STRONY 4-7
- STRONY 16-17
- STRONA 27

Z sesji Rady Gminy

27 października br. odbyła się 57. sesja Rady Gminy Jastków w tej kadencji. W jej trakcie podjęte zostały uchwały w sprawie m.in. planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków dla obszarów położonych w obrębach ewidencyjnych: Panieńszczyzna, Dąbrowica, Miłocin i Snopków oraz zmian w sprawie uchwały budżetowej na rok 2023. Radni wyrazili też zgodę na podpisanie porozumienia o współpracy z radą miejscowości Rozhnyativ (Ukraina), przyjęli również uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2023 – 2035. W trakcie październikowego posiedzenia z okazji Dnia Edukacji Narodowej wręczone zostały Nagrody Wójta dla osób pracujących w oświacie. Na posiedzeniu gościliśmy mieszkańców Piotrawina, którzy zapoznali się z informacją wójta dotyczącą planowanej w ich miejscowości inwestycji.

W dniu 24 listopada odbyła się 58. sesja Rady Gminy, na której podjęto uchwałę w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Jastków, a także uchwałę w sprawie utworzenia przedszkola w Snopkowie. Będzie to druga tego typu placówka samorządowa w naszej gminie.

Wcześniej radni zgodzili się na zakup lokalu pod te potrzeby, gmina jest też w trakcie przetargu na jego wyposażenie. Na listopadowej sesji rada rozpatrzyła petycję mieszkańców Snopkowa, Marysina oraz Smug dotyczącą autobusu linii nr 30. Głównym punktem obrad było jednak uchwalenie podatków na 2024 rok. Stawki, poza podatkami od środków transportu i leśnym, poszły nieznacznie w górę.

Największą dyskusję wywołała propozycja nowej stawki podatku rolnego, który ostatecznie po zaproponowaniu przeze mnie odpowiedniej poprawki na Komisji Gospodarowania Mieniem i przyjęciu jej przez radnych, wzrośnie nie o ok. 10 ale o ok. 8 procent, większość z nas zdaje sobie bowiem sprawę, że wyliczenia GUS dot. średniej ceny skupu żyta, przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego nijak się mają do rzeczywistości.

Zbliża się koniec roku, a co za tym idzie, kolejna sesja budżetowa, już ostatnia w tej kadencji Rady Gminy. 21 grudnia zatwierdzony zostanie plan finansowy gminy na 2024 rok. Projekt budżetu, przedstawiony radnym w połowie listopada przez panią wójt, zakłada kontynuowanie dużych i ważnych dla mieszkańców inwestycji w różnych miejscowościach naszej gminy. Przyjęcie tego dokumentu już teraz pozwoli na spokojne przygotowanie się do realizacji założonych celów.

A na nadchodzące święta Bożego Narodzenia oraz nowy, 2024 rok, życzę mieszkańcom naszej gminy wszelkiej pomyślności, zdrowia, spokoju, radości, spełnienia marzeń i realizacji wszystkich planów.

MAREK WIECZERZAK

Będzie nowe boisko w Tomaszowicach

Gmina Jastków rozpoczyna prace dotyczące budowy nowego stadionu piłkarskiego w Tomaszowicach-Kolonii, który będzie m.in. nowym domem dla Klubu Piłkarskiego Legion Tomaszowice. Na początek zostanie wykonany projekt, na który w tegorocznym budżecie gminy są zabezpieczone środki finansowe. Po jego wykonaniu, na wiosnę 2024 r., ogłoszony zostanie przetarg na wykonawcę robót.

Na ostatniej sesji Rady Gminy przegłosowane zostały zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej, gdzie zapisane zostały ponad 2 mln zł na budowę stadionu (na lata 2024-2025). Gmina pozyskała na to środki w wysokości 1,8 mln zł w ramach ósmej edycji rządowego funduszu Polski Ład.

W ramach inwestycji zrealizowane zostaną prace budowlane obejmujące: budowę pełnowymiarowego boiska piłkarskiego z systemem automatycznego nawadniania, montaż piłkochwyłów, oddzielenie boiska od strefy kibiców, wykonanie trybun, kabin

dla kadry sportowej i dla opieki medycznej, zaplecza socjalno-sportowego (szatni, natrysków, toalet, magazynów) wraz z montażem lamp i parkingiem. Planowany termin zakończenia inwestycji to 31 marca 2025 roku.

MAREK WIECZERZAK

REDAGUJE ZESPÓŁ:

gazeta
JASTKOWSKA samorządowo społeczna

Ewa Dziadosz
(dziadosz.ewa@gmail.com),

Helena Skomorowska
(hskomorowska@gmail.com),

Magdalena Zarzeka, Eliza Pielacha,
Marcin Abramek, Kamil Ziółkowski

nakład numeru: 2 000 sztuk

www.jastkow.pl; gazeta@jastkow.pl

Szanowni Czytelnicy,

Długa i wyjątkowo ciepła jesień niepostrzeżenie przywiodła nas do grudnia, a grudzień to koniec roku, czas podsumowań i rozliczeń, i tych zawodowych, i tych osobistych. Zawodowych, bo w przypadku samorządów to zakończenie roku budżetowego i czas bilansów i sprawozdań, a prywatnie to okres przedświąteczny, który napawa nas nadzieją, zadumą i oczekiwaniem na radosne święta narodzenia pańskiego, ale trochę też smutną refleksją, że oto znowu przybyło nam lat.

Żyjemy w czasach dynamicznych zmian i ogromnego napływu informacji o wydarzeniach na całym świecie. Nasi pradiadkowie przez wiele lat nie dowiadywali się tego, co nasze mózgi przetwarzają codziennie. W jednej sekundzie wiemy, co się wydarzyło na drugim końcu kuli ziemskiej i, jako że najlepiej sprzedają się wiadomości negatywne (konflikty, wojny, zabójstwa, pandemie, zaryzy, niebezpieczne zjawiska przyrodnicze itp.), żyjemy w poczuciu zagrożenia i niepewności. To wszystko ma wpływ na nasze nastroje a często również zachowania.

Dobro w życiu codziennym przebijają się bardzo trudno, ale nie oznacza to, że nas nie otacza. Postaramy się nie zapominać o tym, bo każdy przejaw sympatii, pozytywnej oceny, uznania dla innej osoby – sąsiada, kolegi, urzędnika czy nauczyciela rodzi pozytywne emocje, poprawia relacje i ułatwia nam życie.

Nie piszę w ten sposób bez powodu. Chcę zwrócić uwagę Państwa na nieprzemysłane często zachowania, które potrafią ranić innych ludzi. Przytoczę kilka przykładów. Jak łatwo nam przychodzi ocenianie innych, ich działalności, pracy i postaw, szczególnie, kiedy dokonujemy tych ocen anonimowo, siedząc wygodnie przed ekranem komputera. Często dotyczy to komentowania działalności instytucji, szkół, urzędu i poszczególnych osób. Nawet najmniejsze potknięcie może być powodem epitetów i tzw. „hejtu”.

Inny przykład to nieakceptowanie niektórych zasad i przepisów oraz wynikających z nich obowiązków i konsekwencji. Na podstawie obowiązujących ustaw, my urzędnicy samorządowi, mamy rożniczne obowiązki. Często dotyczą one prowadzenia kontroli i sprawdzania realizacji obowiązujących wymogów i dla przykładu, kontrola częstotliwości opróżniania szamb nie dość, że obnaża w wielu przypadkach lekceważenie elementarnych zasad, to jeszcze obnaża poziom kultury niektórych mieszkańców, gdy przytłapani na niedozwolonym postępowaniu w niewybredny sposób odnoszą się do kontrolujących ich urzędników.

Kolejne przykłady to wykrywanie przypadków korzystania z gminnych sieci i

urządzeń nielegalnie. Trafiają się nawet rekordziści podłączeni do wodociągu lub kanalizacji na dziko. Najgorszy w tym wszystkim jest brak poczucia niewłaściwości zachowania, poczucia wstydu, chęci zgodnego z prawem i zasadami życia społecznego uregulowania sprawy. A przecież jest to zwykła kradzież, która nie dotyczy jakichś anonimowych instytucji i osób. Te osoby nie okradają urzędu, ale swoich sąsiadów i innych mieszkańców, bo to oni ponoszą koszty utrzymania infrastruktury, tak nam wszystkim niezbędnej.

Kolejny przykład to swoista łatwość oceniania innych, ich pracy, życia, ubioru itp. I oczywiście nieakceptowania tej odmienności. Inna sprawa, że tu wiele dzieje się za przyczyną polityki, która na użytek potrzeb różnych partii i sondaży, karmi nas na co dzień, a szczególnie przed wyborami, toksyczną papką. Przyjrzyjcie się uważnie, bo mamy też lokalnie takich harcówników.

Po garści tych nieco gorzkich, ale moim zdaniem koniecznych refleksji wróć jednak do podsumowania roku. Większość zaplanowanych zadań inwestycyjnych udało się nam zrealizować. Niektóre, kończone jeszcze w grudniu, będą podsumowane i rozliczone z początkiem nowego roku. Cieszę się ogromnie z odbioru wybudowanego zbiornika retencyjnego. Główny etap tej budowli został zrealizowany, chociaż warunki terenowe i pogodowe nie zawsze były łatwe. Przed nami jeszcze infrastruktura towarzysząca – toalety, parkingi, platforma widokowa, ścieżki edukacyjne itp. Cieszy również, nie tylko mnie, ale mieszkańców Marysina i Natalina także, nowy piękny obiekt - Klub

aktywności mieszkańców. To długo wyczekiwana świetlica, która, mam nadzieję, pozwoli rozwinąć działalność i aktywność wielu grup społeczności lokalnej w zgodzie i partnerstwie dla ogólnego dobra.

Pod koniec roku zapadają ważne dla funkcjonowania gminy, podejmowane przez radę, decyzje – uchwalenie stawek podatkowych i przyjęcie projektu budżetu wraz z wieloletnią prognozą finansową.

Te ważne decyzje nie są łatwe, bo z jednej strony dotyczą mieszkańców w postaci obciążeń finansowych, a z drugiej, są źródłem pokrycia wysokich wydatków budżetowych i dalszej realizacji potrzebnych inwestycji. Pragnę tutaj podkreślić wieloletnią postawę naszych radnych. Powaga i troska o sprawy gminy wraz z podejściem ukierunkowanym na wspólne i zgodne rozwiązywanie problemów przynoszą w naszej gminie znakomite efekty. Gorąco za to dziękuję.

Budżet gminy na rok 2024 po stronie dochodów przewiduje kwotę 92 565 075,65 zł a po stronie wydatków kwotę 98 461 290,81 zł. Planowany deficyt wynosi 5 896 215,16

Jest to kolejny proinwestycyjny budżet w naszej gminie, bo przewiduje się wydatki majątkowe na kwotę 29 470 017,48

Znaczącą kwotę w budżecie stanowią wydatki na oświatę i wychowanie – 41 740 414,77 zł, wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 8 851 606,31 zł, wydatki na transport i łączność – 5 739 815,90 zł, na bezpieczeństwo i ochronę przeciwpożarową 814 161, 47 zł, na funkcjonowanie i realizację zadań przez urząd gminy – 8 861 000,00, na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego 3 412 526,54 zł.

Skala potrzeb inwestycyjnych jest nadal duża, bo osiedlają się nowi mieszkańcy, rosną wymagania co do zakresu i poziomu usług, ale przede wszystkim na poziom wydatków rzutuje wysoka inflacja i wysoki wzrost cen dotyczący niemal każdej dziedziny działalności gminy. Aby nie zakończyć tekstu zbyt pesymistycznie cieszymy się, że w ostatnich latach nastąpił znaczny rozwój naszej gminy, a poziom wydatków inwestycyjnych przekroczył kwotę 200 mln. zł.

Szanowni Państwo, na nadchodzące Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok przyjmijcie życzenia zdrowia i wszelkiej pomyślności, pogodnych i radosnych świąt spędzonych w rodzinnej atmosferze, a na Nowy Rok, spełnienia wszelkich marzeń oraz pokoju na świecie i w naszych sercach.

TERESA KOT

ROZMOWA Z JADWIGĄ RĘBĄ LAT 92, SIOSTRZENICĄ JANA LISA, KAWALERA ORDERU VIRTUTI MILITARI

Ułan z Marysina

- Wuj był chłopem, prawda?

- Tak, on był z Jakubowic, był synem chłopca, rolnika. Jan Lis był najstarszym synem Józefa i Antoniny, najstarszy z sześciorga rodzeństwa. Urodził się 27 marca 1897 w Jakubowicach Konińskich. Mając 23 lata zaciągnął się do wojska polskiego, gdzie dostał się do ułanów, ponieważ od małego uwielbiał konie, pracę z nimi i jazdę na nich. Trafił do 15 Pułku Ułanów Poznańskich. Walczył w wojnie Polsko-Bolszewickiej, gdzie za męstwo i odwagę został odznaczony orderem Virtuti Militari.

- Czy wuj sam się zaciągnął do wojska, czy był powołany?

- Sam poszedł do wojska na ochotnika, tak samo jak wielu jego kolegów.

- Kim był w wojsku?

- Zaciągnął się, został tam ułanem. Pracował w zwiadzie.

- W jakich okolicznościach dostał order, czy ciocia mogłaby opowiedzieć tę historię?

- Jak była jedna z bitew miał przewozić dokumenty ze sztabu do swojego oddziału. Kiedy dopadli ich Moskale, zaczęli strzelać z każdej strony. Wuj chował się i jechał od kępy do kępy leszczyny, ale w końcu jeden Moskal trafił w Basię, jego konia i on wtedy pożegnał się czule z tą swoją Basią. Wziął ją za szyję, pocałował ją no i powiedział „ja ciebie tu zostawiam Basiu”. Jak z niej zsiadł, to obok przebiegał koń z innym żołnierzem, ale on był już martwy i tylko siedział w tych strzemionach. Wujek go odpiął i położył na ziemi i wsiadł na tego konia i na nim dojechał do swoich.

- I co było dalej?

- Kiedy w końcu dotarł do swojej jednostki wszyscy bardzo się zdziwili, że jednak żyje, bo ktoś widział, że Basia leży martwa, a oni wiedzieli, jak on kocha tego konia i że skoro ona tam leży, to on też musi nie żyć. Kiedy przyjechał do nich od razu pobiegł dać dowódcy rozkazy. Powiedział mu wszystko, dlaczego tak długo mu to zajęło i wtedy ten dowódca powiedział „I ty się dla nas tak narażałeś? Dla tych dokumentów?”. Nie pamiętam, jak to było, ale niedługo potem dowódca został zabity przez Moskali, bo oni cały czas walczyli i strzelali. Wtedy oni sami zostali bez dowódcy i bez broni. A ich tam było ze stu pięćdziesięciu chłopów.

No i oni zaczęli mówić, żeby wujek objął dowództwo. „Lis na dowódcę” – tak mówili, ale wujek nie chciał, bo nie umiał dowodzić. Jednak wujowi w końcu było ich szkoda. Oni wszyscy nie mieli już czym strzelać i bez dowódcy mieli się poddać. Wuj zgodził się więc wtedy objąć dowództwo i tak im powiedział: „Mamy jeszcze bagnety. Wybija nas tak, czy tak, a ja nie chce umierać z łaski Moskala!” I on ich wtedy poprowadził na te bagnety. I jakie to było straszne, bo ich tam wszystkich tylu ginęło. Wuj miał tylu rannych, że on sam, chociaż był dowódcą musiał nieść na plecach jakiegoś chłopaka spod Krakowa. Jednak się przebili przez tych Moskali do jakiegoś innego oddziału Polaków. Tam pyta się ich dowódca „Kto wami dowodził?” A oni wszyscy „Lis, Lis był dowódcą!”. wtedy ten dowódca mówi „Panie Lis, gratulacje, uratował pan ponad setkę ludzi. Do odznaczenia”. Tyle z tego pamiętam. Zaraz po wojnie wuj się ożenił z panną z Marysina (Eleonora z domu Pulińska) i kupił ziemię w kolonii Marysin gdzie zbudował sobie dom i założył gospodarstwo. Miał tam czwórkę dzieci, z czego do dziś zostało pięcioro wnucząt.

GRZEGORZ SZCZEPAŃSKI,
SIOSTRZENIEC Z TRZECIEJ LINII JANA LISA

OPOWIEŚĆ WNUCZKI

Mój dziadek bohater

został utworzony 15 Pułk Ułanów Wielkopolskich. Pułkiem tym dowodził Władysław Anders. Pułk ten po stoczonych walkach na innych obszarach Polski wyruszył na front litewsko-białoruski na Wschód Podolski. W ramach uzupełnienia szeregów tego pułku, zaciągnął się do walki mój dziadek. Jak wynika z informacji, które udało mi się pozyskać w bazie danych, mój dziadek Jan Lis był w stopniu starszego ułana. Za niezwykłą waleczność został odznaczony Orderem Virtuti Militari V klasy. Po wojnie poznał moją babcie Eleonorę, z domu Pulińską i założył rodzinę. Na fotografii ślubnej mój dziadek jest w mundurze ułana. Urodziło im się 4 dzieci, 3 chłopców Aleksander, Józef-Wacław i Jan oraz jedna dziewczynka, moja mama Zofia. Dziadek mój był bardzo dobrym mężem i ojcem, niestety w okresie tym bracia mamy ciężko chorowali i z powodu tych chorób zmarli w bardzo młodym wieku bezpotomnie. Dziadkowie zmarli przed moim urodzeniem, ale pamięć o nich była zawsze żywa, nie tylko przy okazji uroczystości rodzinnych, ale także na co dzień mama wielokrotnie wspominała swoich rodziców i braci. Mimo, że od śmierci dziadka minęło wiele lat, pamięć o nim jest zawsze żywa. Odwiedzamy jego grób na cmentarzu parafialnym w Jastkowie i wspominamy, jak było w tamtych czasach, pamięć o nim i jego rodzinie jest wiecznie żywa.

ANNA JABŁOŃSKA

* ORDER WOJENNY VIRTUTI MILITARI

- najwyższe polskie odznaczenie wojenne, nadawane za wybitne zasługi bojowe. Jest jednym z najstarszych orderów wojennych na świecie. Ma postać metalowego krzyża czteroramiennego, czarno - emaliowanego, z obramieniami złotymi i z umieszczonym na ramionach krzyża napisem „Virtuti Militari”. W środku krzyża w wieńcu laurowym zielonym na tarczy złotej - orzeł biały emaliowany”

Bardzo żałuję, że nie poznałam swojego dziadka - zmarł, zanim się urodziłam. Tak wiele straciłam, nie poznałam jego opowieści, tak wiele mógłby mnie nauczyć. Moja mama Zofia często go wspominała, opowiadała, że był wysokim, ciemnowłosym mężczyzną. Mieszkał w pięknym, dużym domu z ogrodem i sadem. Przy drodze rosła rozłożysta lipa, wokół domu kwitły bzy i inne kwiaty, wypielęgnowane przez moją babcie Eleonorę. Pamiętam tylko wspaniałą czeresnię i gruszę, jako dziecko zrywałam soczyste i pachnące owoce z tych drzew. Od zachodniej strony domu rosły jabłonie, posadzone w rzędzie. Dom był gościnny, zamieszkiwały w nim rodziny, które znalazły się w trudnym położeniu, gdyż domy ich były zniszczone lub remontowane. Jestem dumna, że jestem wnuczką bohatera walczącego w obronie naszej kochanej ojczyzny - Polski. Jego odwaga i waleczność pozwala mi być silną i cieszyć się życiem.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku, rozpoczęła się wojna polsko-bolszewicka. W tamtym okresie

Złote gody, czyli jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego

Złote gody to szczególna rocznica, która była piękną okazją i powodem do świętowania. Z ogromną radością i wzruszeniem chcemy podzielić się relacją z wyjątkowej ceremonii, związanej z jubileuszem 50-lecia pożycia

małżeńskiego. Uroczystość miała miejsce w odnowionej sali balowej zabytkowego pałacu, gdzie znajduje się Urząd Gminy i obchodziły ją pary, które zawierały związek małżeński w 1972 r.

Ceremonia jubileuszowa rozpoczęła się od powitania gości przez panią wójt Teresę Kot, która wraz z panią Agatą Wrzezińską - kierowniczką USC poprowadziły tę doniosłą uroczystość. Głównym punktem wydarzenia było wręczenie

medali przyznanych przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na dowód społecznego uznania dla trwałości małżeństw. Jest to piękny przykład trwającej miłości i zaangażowania w budowanie trwałych więzi małżeńskich.

Całość uroczystości wzbogaciła oprawa artystyczna. Mieszkanca Jastkowa, Zosia Opoń, uczennica szkoły muzycznej, zaprezentowała kilka utworów z repertuaru Anny Jantar i Ireny Jarockiej. Do wspólnego śpiewania i zabawy za-

prosił pan Henryk Skórski, nauczyciel muzyki i akompaniator. Jubilaci otrzymali pamiątkowe albumy poświęcone historii pałacu w Jastkowie oraz zostali zaproszeni na słodki poczęstunek.

AGATA ZASADA WRZEZIŃSKA, EWA ŚLIWIŃSKA,

Tablica pamiątkowa w Płouszowicach Kolonii

11 listopada 2023 r., wspólnie z mieszkańcami naszej gminy, oddaliśmy hołd Legionistom poległym w bitwie pod Jastkowem w 1915 r. Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą w kościele NMP Królowej Polski w Jastkowie, po której zostały złożone kwiaty na Cmentarzu Legionistów. Dalszą część uroczystości poświęcona była odsłonięciu tablicy upamiętniającej miejsce, gdzie podczas bitwy znajdował się szpital polowy Legionów Polskich (Płouszowice Kolonia). Na zakończenie wspólnie z mieszkańcami w siedzibie Urzędu Gminy zostały odśpiewane pieśni patriotyczne.

MARCIN ABRAMEK

Szpital polowy z okresu bitwy pod Jastkowem 1915 r.

W drewnianym budynku, który zachował się w prawie niezmiennym kształcie od ponad 100 lat, w okresie bitwy pod Jastkowem (31 lipca - 3 sierpnia 1915), znajdował się tymczasowy szpital polowy. W trakcie krwawych walk z wojskami rosyjskimi, polskie formacje legionowe, walczące pod dowództwem brygadiera Józefa Piłsudskiego oraz ppłk. Bolesława Roi, poniosły ogromne straty (zwłaszcza 4 Pułk Piechoty). Na jastkowskich polach poległo kilkudziesięciu żołnierzy, a około 200 odniosło rany.

Ciężko ranni byli transportowani furmankami do Niedrzewicy Dużej oraz do Lublina. Lżej rannych przenoszono z pobliskiego pola bitwy właśnie tu. Szczególną odwagą wykazywali się

sanitariusze, którzy wyszukiwali kolegów pod rosyjskim ostrzałem, narażając własne życie. Wielu z nich poległo, niosąc pomoc rannym (np. Wawrzyniec Rachwał, Kazimierz Warchołowski, Marian Kaczanowski czy Rudolf Kuźniarski).

Ogromnym poświęceniem wykazywali się również pułkowi lekarze (Ryszard Zacharski, Antoni Kucharski, Teofil Kucharski, Leon Sternberg). W Płouszowicach rannymi czwartakami i żołnierzami I Brygady zajmował się dr Felicjan Sławoj-Składkowski, w latach 1938-1939 premier rządu II Rzeczypospolitej. W swoim pamiętniku pt. „Moja służba w Brygadzie” napisał on: „Pracujemy całą noc, a rannych nie ubywa. Każdy przywieziony ranny opowiada, że du-

żo ich jeszcze leży pod rosyjskimi drutami”. O „stacji opatrunkowej 4 Pułku” w Płouszowicach wspominał również Władysław Orkan: „Pracuje tu por. dr Kołłątaj, z paru sanitariuszami. - Rannych znoszą a znoszą. Co partię opatrzoną odprawia na wozach do Motycza, nowa napływa. Dr Bobrowski zakasał rękawy, zabrał się do roboty”.

Warto także podkreślić znaczenie posługi niesionej przez księży. W czasie walk pod Jastkowem szczególnie wyróżnił się ks. Stanisław Żytkiewicz, kapelan I Brygady. Udzielał on walczącym żołnierzom duchowej posługi, ale również pomagał sanitariuszom w wynoszeniu rannych z pola bitwy.

PROF. CEZARY TARACHA

Jak uczyć patriotyzmu w szkole?

W jakie działania włączać dzieci i uczniów? Proponujemy różne aktywności, aby uczniowie odbierali patriotyzm jako troskę o dobro kraju, szacunek wobec tego, co stworzyły poprzednie pokolenia, gotowość służenia Ojczyźnie. Dążymy do tego, aby już w przedszkolu i klasach najmłodszych dzieci uświadamiały sobie swoją przynależność narodową, aby rozumiały, że mówią po polsku, ponieważ są Polakami, a kraj, w którym żyją, to Polska. Naszym głównym zadaniem jest budzenie u dzieci miłości do małej i wielkiej Ojczyzny przez ugruntowanie tożsamości regionalnej, narodowej i europejskiej. W bieżącym roku szkolnym wszystkie oddziały przedszkolne ze szkoły w Jastkowie biorą udział w Międzynarodowym Projekcie Edukacyjnym „Piękna nasza Polska cała”. Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych u dzieci zaczynamy od poznania najbliższej okolicy i regionu. Odkrywamy historię gminy Jastków. Odwiedzamy Izbę Pamięci Legionów Józefa Piłsudskiego oraz Cmentarz Legionistów. Zdobywamy wiedzę o najważniejszych wydarzeniach historycznych, a utwaleniem tych informacji są m.in. prace plastyczne oraz kąciaki patriotyczne w salach lekcyjnych. Rozbudzamy również zainteresowanie tym, co współcześnie dzieje się w naszym najbliższym otoczeniu. Jesienią dzieci obserwowały zbiory chmielu oraz zapoznały się ze specyfiką uprawy tej rośliny, odwiedzając Rolniczy Zakład Doświadczalny w Jastkowie. Spotykamy się z twórcami ludowymi z naszej gminy oraz współpracujemy z Kołem Gospodyń Wiejskich i Klubem Seniora. W ramach Dnia Stroju Ludowego przedszkolaki zaprezentowały stroje ludowe z naszego regionu, zaśpiewały piosenkę patriotyczną oraz wykonały taniec „Kujawiacek”. Była to okazja do uwrażliwiania na piękno, folklor i tradycję Polski.

Kształtowanie poczucia przynależności i więzi z regionem jest również możliwe dzięki wycieczkom. Podczas wyjazdu do Domu Koziołka Lubel-

skiego poznajemy najważniejsze legendy związane z Lublinem. W czasie spaceru po Starym Mieście, poznajemy nazwiska i historie znanych osób związanych z tym miastem. Edukacja patriotyczna to również budzenie poczucia empatii wobec innych ludzi, kształtowanie umiejętności dostrzegania potrzeb innych i niesienia pomocy. To dlatego tak wiele w naszej szkole akcji charytatywnych.

Nieco inne zadania stawiamy przed starszymi uczniami. Dwa lata temu zainicjowaliśmy projekt „Bohaterkim Legionistom walczącym w bitwie pod Jastkowem w 1915 roku – mało znane karty najnowszej historii Polski”. Odkrywanie tych najtrudniejszych kart historii naszego kraju wymaga dużego zaangażowania. Nasza młodzież, wchodząc w rolę badaczy, dociera do źródeł historycznych, odwiedza miejsca pamięci. Efekty pracy prezentujemy podczas uroczystości gmin-

nych z okazji rocznicy bitwy pod Jastkowem oraz w czasie obchodów Święta Niepodległości i Dnia Patrona naszej szkoły. Uczniowie, wchodząc na szkolnej scenie w role postaci historycznych, przekazują tę najtrudniejszą prawdę o tamtym świecie, poruszających losach Polaków, którzy za wierność najwyższym wartościom, płacili także największą ofiarę – własne życie.

Na pewno warto pytać naszych uczniów o to, czym jest dla nich patriotyzm. Jeśli odpowiadają, że być patriotą to szanować tradycje, dbać o środowisko, oszczędzać prąd i wodę, segregować śmieci, pomagać słabszym i bezbronny, a przede wszystkim być dla siebie życzliwym i pomocnym – możemy uznać, że szkoła uczy patriotyzmu, a nasi podopieczni wyposażeni w ważne wartości wychodzą w dorosły świat.

ANNA KRZYŻANOWSKA
ANNA MICHALSKA

Jesteśmy blisko

Wolontariat pracowniczy w Banku Pekao S. A. to element strategii ESG firmy - „Odpowiedzialny Bank Wspierający Zrównoważony Rozwój”. W ostatnich dniach bankowi wolontariusze zawitali do Szkoły Podstawowej im Józefa Piłsudskiego w Jastkowie. Dzięki ich pomocy udało się wyremontować gabinet terapeutyczno-psychologiczny, z którego korzystają zarówno dzieci starsze, jak i młodsze.

Skąd wziął się pomysł na inicjatywę opowiada liderka, Beata Kuter, pracownik banku z Lublina - „Bank Pekao wraz z Fundacją Banku Pekao S.A. co roku organizuje konkurs grantowy „Jesteśmy blisko”. Dzięki tej inicjatywie pracownicy Banku, jako wolontariusze podejmują się inicjatyw na rzecz wspólnego dobra. Są to pomysły na rzecz edukacji, ekologii, pomocy

zwierzętom, kultury i sztuki, przeciwdziałaniu wykluczeniu, ochrony zdrowia, promocji sportu i wsparcia seniorów. Fundacja przekazuje wsparcie finansowe dla realizacji, w ramach

projektu, ważnego celu społecznego, a zespoły ludzi dobrego serca poświęcają mu czas i siły. Dla nas ważnym tematem jest dobro dzieci. Stąd pomysł na akcję dla Szkoły Podstawowej im Józefa Piłsudskiego w Jastkowie.”

W trakcie projektu wolontariusze przekazywali starszym uczniom wiedzę o nowoczesnych finansach. Opowiadali o tajnikach ekonomii w formie zabawowej, wykorzystując prezentację oraz quiz. Z wiedzy skorzystali też sami nauczyciele i wychowawcy. Pomysł na edukację finansową połączoną z remontem gabinetu terapeutyczno-psychologicznego zrealizowano dzięki wolontariuszom z Banku Pekao S.A. w Lublinie: Beacie Kuter, Joannie Pował, Beacie Łubkowskiej, Mateuszowi Dyduch, Rafałowi Furtak, Klaudiuszowi Kalandyk i Marcinowi Śmigielkiemu.

Pasowanie na ucznia

Zwyczał pasowania na ucznia jest kultywowany we wszystkich szkołach gminy Jastków. Odbywa się on w październiku lub listopadzie każdego roku, a jego przebieg jest podobny. Pierwszoklasiści są przyjmowani do społeczności szkolnej po złożeniu przysięgi na sztandar szkoły i wcześniejszym wykazaniu się nabytymi umiejętnościami. Na zakończenie uroczystości dzieci otrzymują symboliczny dowód tego, że są już uczniami w postaci dyplomu, legitymacji uczniowskiej lub – jak w opisie tegorocznej uroczystości w szkole w Ożarowie – czapki „Małego Żaka”.

„Ze wszystkimi pierwszakiemi ślubujemy dziś...”

23 listopada 2023 roku w Szkole Podstawowej im. Anny i Andrzeja Nowaków w Ożarowie odbyło się uroczyste ślubowanie i pasowanie na ucznia. Była to ważna chwila nie tylko dla pierwszaków, ale również całej społeczności szkolnej, która przyjmuje w swój poczet nowych uczniów.

Maluchom mocno kibicowali rodzice - honorowi goście uroczystości. Swoją obecnością dodawali poczuciem wsparcia i otuchy.

Przygotowania do uroczystości trwały już od początku roku szkolnego. Uczniowie pod kierunkiem wychowawczyni przygotowali część artystyczną, podczas której zaprezentowali swoje zdolności oraz pokazali, czego nauczyli się przez ten krótki okres. Ważną częścią akademii był

moment ślubowania na sztandar szkoły. Pierwszaki obiecały być dobrymi Polakami, godnie reprezentować swoją szkołę, szanować innych, swym zachowaniem i nauką sprawiać radość rodzicom i nauczycielom. Po złożeniu ślubowania nadszedł czas pasowania pierwszoklasistów na uczniów i przyjęcia ich do braci uczniowskiej. Symbolem nadania tytułu było założenie czapki „Małego Żaka”. Wysitek maluchów został doceniony. Otrzymali oni pamiątkowe medale, dyplomy, różki pełne słodczy oraz książeczki. Na zakończenie części artystycznej uczniowie podziękowali swoim rodzicom i wręczyli drobne pamiątki - różyczki.

Tego dnia pierwszoklasiści musieli się również zmierzyć z zadaniami przygotowanymi przez starszych kolegów z Samorządu Uczniowskiej. Ze wszystkimi wyznaczeniami poradziła sobie bardzo dobrze, czego dowodem były gorące brawa ze strony publiczności.

ANNA PERDUN

Dzień Pluszowego Misia

Dzień Pluszowego Misia to czas, by podkreślić, jak ważne są nasze przyjaźnie i relacje, a także nauczyć dzieci opieki nad swoimi ulubionymi pluszowymi przytulankami. To wyjątkowa okazja, by celebrować miłość i przywiązanie do swojego ukochanego pluszaka. Data 25 listopada, nie jest przypadkowa, bo tego dnia przypada rocznica powstania maskotki misia. Święto nie ma długiej tradycji, obchodzimy je dopiero od 2002 roku.

W przeddzień święta misia dzieci z zerówki miały okazję opowiedzieć o swoim ulubionym pluszowym przyjacielu. Uczestniczyły w wielu atrakcyjnych zabawach ruchowych, plastycz-

nymi, zorganizowano dla nich konkursy, quizy, zgadywanki. Przygotowane zostały misiove fotobudki. Dzieci śpiewały piosenki, wspólnie

recytowały wiersze o misiach, tańczyły przy akompaniamencie znanych melodii o miśkach. Poza tym poznały różne gatunki niedźwiedzi, ich wygląd i zwyczaje, a także znane bajkowe misie.

Na koniec dnia dzieci zostały poczęstowane małym słodkim „co nieco”, przygotowanym przez rodziców. Ten dzień w zerówce był pełen uśmiechu oraz wspólnej zabawy. Każde dziecko wychodziło do domu z uśmiechem i dumą z „Dyplomem Przyjaciela Misia”.

JOLANTA PELC

Spotkanie z pisarką, Joanną Marią Chmielewską

24 listopada w Szkole Podstawowej w Ożarowie gościliśmy znaną pisarkę, panią Joannę Marię Chmielewską. Pani Joanna jest autorką wielu książek dla dzieci i dorosłych. Piszze również wiersze dla dzieci, które niejednokrotnie zamieszczane są w podręcznikach dla najmłodszych. Na spotkaniu pani Joanna opowiedziała o swoim dorobku literackim.

Uczniowie klas młodszych poznali już wcześniej wzruszającą historię niebieskiej niedźwiedzicy. Na spotkanie z autorką przygotowali galerię prac plastycznych, które przedstawiały wybrane sceny z książki. Pisarka opowiedziała, jak doszło do napisania historii o niedźwiedzi, zdradziła pochodzenie jego tajemniczego imienia Azul, a następnie przedstawiła dzieciom pluszowego bohatera lektury. Poza tym uczniowie dowiedzieli się skąd autorka czerpie pomysły na książki, ile czasu zajmuje jej ich napisanie oraz która z pozycji jest najbliższa jej sercu. Pani Joanna zdradziła również, czy jej talent pisarski był widoczny już od najmłodszych lat i kiedy odniosła swój pierwszy sukces.

Joanna Chmielewska jest cenioną pisarką. Ma grono stałych wielbicieli, które systematycznie się powiększa.

W swoich książkach porusza ważne dla młodych czytelników tematy, dotyczące między innymi akceptacji, tolerancji, przyjaźni, pokonywania trudności. Przenosi czytelników w świat pełen przygód, tajemnic, niezwykłych zdarzeń. Za książkę „Maciejka Gwizd” otrzymała wyróżnienie oraz Nagrodę Czytelników w Ogólnopolskim Konkursie Literackim im. Kornela Makuszyńskiego. „Niebieska niedźwiedzica” natomiast została nominowana do plebiscytu Złota Dwudziestka i głosami czytelników znalazła się na liście 20 ulubionych książek na 20-lecie kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”. Książka ta, głosami czytelników, została również uznana za najlepszą książkę dziecięcą. Nasz gość zdradził dzieciom, że jest w trakcie pisania kolejnej części przygód Maciejki Gwizd. Uczniowie chętnie dzielili się swoimi pomysłami na ciekawą, zaskakującą fabułę książki.

Podczas spotkania dzieci mogły zakupić nagrodzone książki ze specjalną dedykacją od pisarki. Jeszcze tego samego dnia w szkolnej bibliotece zagościły pozycje pani Joanny, które od razu zostały wypożyczone. Już wkrótce w bibliotece pojawią się kolejne pozycje autorki.

ANNA PERDUN

Poznajemy Polskę w Płouszowicach

W 2023 roku, miał miejsce kolejny nabór wniosków w rządowym programie Poznaj Polskę. Szkole Podstawowej w Płouszowicach udało się otrzymać dofinansowanie 4 wycieczek dla uczniów z klas I - VIII. W czerwcu odbyła się dwudniowa wycieczka w Góry Świętokrzyskie. Pierwszym punktem programu było wejście na Łysą Górę i zwiedzanie Klasztoru na Świętej Katarzynie. Tam nasi turyści mieli możliwość odwiedzenia Klasztoru Misjonarzy Ojców Oblatów i Muzeum Przyrodniczego Świętokrzyskiego PN. Potem udali się do Krajna, w którym znajduje się Park Miniatur, aby móc teleportować się pod współczesne i starożytne cuda świata. Drugiego dnia uczestnicy wycieczki przenieśli się do czasów średniowiecznych na zamek w Chęcinach. Następnie udali się do Muzeum Stefana Żeromskiego w Kielcach, gdzie dowiedzieli się, co to jest: dyscyplina, kałamarz, drewniany plecak, klęczenie na grochu.

Warto jest wiedzieć, że owe muzeum było niegdyś szkołą, do której uczęszczał Stefan

Żeromski, jak również patron naszej szkoły - Bolesław Prus. Jesienią, przed nami kolejne podróże. Uczniowie klas IV-VIII wybrali się do polskiej Toskanii - na Roztocze, uczniowie klas I-III, zwiedzali pałac w Kozłowie, Muzeum Wsi Lubelskiej, spędzili miło czas na warsztatach

literackich w Nałęczowie i warsztatach artystycznych w Wojciechowie. Wszystkie atrakcje odbyły się w myśl hasła - Poznaj Polskę, programu finansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

ELWIRA BEREJ

Edukacja - Inspiracja

Kolejny sukces projektu „Przedmiototopia 2.0”. Działania realizowane w Szkole Podstawowej w Płouszowicach znalazły się w ścisłej trzydziestce projektów z terenu całej Polski, dofinansowanych przez Fundację Szkoła z Klasą oraz Edukacyjną Fundację im. Romana Czerneckiego, w siódmej edycji programu Edu-

kacja Inspiracja. To dla nas ogromne wyróżnienie. Pod koniec listopada mieliśmy przyjemność wziąć udział w spotkaniu sieciującym uczestników programu, które miało miejsce w Warszawie. Miło było spotkać fascynatów inspirującej edukacji z różnych regionów naszego kraju. Posłuchać o realizowanych przez nich przedsięwzięciach,

pochwalić się własnymi pomysłami. Wziąć także udział w uroczystym wręczeniu Nagrody im. prof. Romana Czerneckiego, przyznawanej za artykuły o edukacji. Przed nami realizacja projektu, wizyty studyjne, spotkania i warsztaty, czyli dużo się u nas w 2024 roku będzie działo.

ELWIRA BEREJ

Eko-działania w Płouszowicach

10 X 2023 r. odbyła się uroczysta inauguracja Ekopracowni Odnawialnych Źródeł Energii w Szkole Podstawowej im. Bolesława Prusa w Płouszowicach. Równocześnie ruszyła realizacja programu edukacyjnego opartego na wykorzystaniu potencjału pracowni OZE. Wszyscy uczniowie skorzystali z pomocy dydaktycznych Ekopracowni podczas organizowanych w niej lekcji z edukacji przyrodniczej, biologicznej, ekologicznej. W Ekopracowni poszerzali swoją wiedzę na temat odnawialnych źródeł energii, kształtowali świadomość ekologiczną oraz rozbudzali nawyki postawy proekologicznej poprzez aktywny udział w działaniach kół za-

interesowań: biologicznym, przyrodniczym i ekologicznym. Wzięli też udział w warsztatach ekologicznych poprowadzonych przez przedstawiciela fundacji „LUPUS”, podczas których poznali działanie i wykorzystanie modeli elektrowni wiatrowej, wodnej i słonecznej. W grudniu br. odbyły się warsztaty prawidłowej segregacji odpadów poprowadzone przez panią Grażynę Joachimowicz z Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach. Informacje o realizacji programu edukacyjnego są na bieżąco publikowane na stronie facebookowej szkoły (#SPłouszowice) oraz Szkolnego Koła Przyrodniczego „EKO”.

Wychowanie obywatelskie

Szkola Podstawowa im. Bolesława Prusa w roku szkolnym 2023/24 przystąpiła do realizacji programu szkoleniowego Szkoła Edukacji CDW. Program ten składa się z 20 lekcji, których celem jest przygotowanie młodzieży do samodzielnego podejmowania działań na rzecz społeczności. W trakcie lekcji omawiane są kluczowe zagadnienia takie jak:

cel grupowy, normy grupowe, mocne strony, diagnoza społeczności, delegowanie zadań, radzenie sobie z presją i stresem oraz wiele innych. Głównym założeniem projektu jest budowanie społeczeństwa partycypacyjnego. W związku z tym, w projekt zaangażował się nasz Samorząd Uczniowski, który odpowiedzialny jest za realizację działań mających

na celu budowanie zaangażowania lokalnego w środowisku szkolnym. Dzięki temu programowi uczniowie zyskują nie tylko wiedzę teoretyczną, lecz także praktyczne umiejętności, które pozwolą im na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Wiemy, że nasze działania przyczynią się do poprawy jakości życia w naszej społeczności szkolnej.

Podchody z Mikołajem Kopernikiem

Stowarzyszenie Centrum Dobrego Wychowania Fundacji Szczęśliwe Dzieciństwo w Motyczu otrzymało dofinansowanie z Muzeum Historii Polski w ramach programu „Patriotyzm Jutra” na realizację projektu dotyczącego mniej oczywistych zainteresowań Mikołaja Kopernika.

W ramach projektu uczniowie klasy humanistycznej z liceum im. Staszica w Lublinie opracowali autorskie podchody dotyczące mniej znanych doświadczeń słynnego astronoma. Uczestnicy projektu pracowali pod okiem dr. A. Gładysza z Instytutu Historii KUL oraz instrukt-

rów fundacji. Zajęcia miały formę gry terenowej, w której wzięli udział nasi uczniowie z klasy 4 i 5. Rywalizacja przyniosła nie tylko nagrody zwycięzcom, ale też satysfakcję i niezapomniane wrażenia wszystkim uczestnikom projektu.

ALDONA SEREWA

Ojczyzna jako wielki zbiorowy obowiązek

Na każdym etapie życia uczymy się patriotyzmu. Dlaczego? Ponieważ jest on jedną z największych wartości uniwersalnych. Jest przywiązaniem do ojczyzny, obyczajów i kultury narodowej, szacunkiem dla ludzi, którzy je tworzyli. Jest przedkładaniem najważniejszych dla kraju spraw ponad własną wygodę. Aby człowiek wyrósł na patriotę, osobę potrafiącą zarówno uszanować pamięć przodków jak i kochać dzisiejszą ojczyznę i rodaków, konieczne jest kształtowanie jego postawy już od najmłodszych lat. To kluczowy element przygotowania nowych pokoleń do życia w społeczeństwie i pełnienia ról społecznych. Dzieci powinny czuć się związane z własnym miastem i ojczyzną, aby z czasem móc świadomie brać odpowiedzialność za los kraju, który leży w rękach każdego z nas.

W I okresie roku szkolnego 2023/2024 uczniowie klas 1-3 Szkoły Podstawowej im. Bolesława Prusa w Płouszowicach przystąpili do projektu „Polska to wielki, zbiorowy obowiązek”, realizowanego w ramach „Programu Wsparcia Edukacji” ustanowionego przez Ministra Edukacji i Nauki, którego organizatorem było Stowarzyszenie „Stary Sad”. Głównym celem projektu było kształtowanie więzi z ojczyzną, budowanie szacunku dla symboli narodowych oraz rozwijanie tożsamości narodowej i współuczestnictwa w pielęgnowaniu tradycji i języka. W ramach zajęć uczniowie zdobywa-

li wiedzę na temat najważniejszych wydarzeń z historii Polski i najbliższej okolicy, poznawali symbole narodowe - godło, barwy państwowe, herby miast, sztandary, zwracali uwagę na szacunek względem tych symboli. Zdobywali wiedzę na temat tradycji, obrzędów, obchodów świąt i rocznic, a także na pamięć o bohaterach narodowych. Wykorzystując dziecięcą ciekawość oraz stałą gotowość do poznawania

i przeżywania, nauczyciele formowali wrażliwą naturę dzieci tak, by kiedyś słowo „Polak” i „Ojczyzna” wypowiadały z jak największą dumą. W ramach projektu odbyło się wiele ciekawych konkursów, gier edukacyjnych, stworzono również wystawy prac plastycznych. Projekt zakończył się wspólną wycieczką do Bałtowa- Krainy Mikołaja.

Dbając o patriotyczne wychowanie najmłodszych, nie zapomniano również o sprawach zdrowotnych. W ramach projektu uczniowie mieli okazję uczestniczenia w zajęciach sportowych organizowanych na terenie naszej szkoły. Dzieci w wieku szkolnym wykazują się ogromną energią, zatem zajęcia cieszyły się dużą popularnością. Uczniowie w ramach spotkań mogli zmierzyć się ze swoimi kolegami w rywalizacji boiskowej jak i podczas zabaw o charakterze szybkościowym i zwinnościowym. Niewątpliwym wydarzeniem organizowanym w ramach projektu była wycieczka do Warszawy połączona ze zwiedzaniem Stadionu Narodowego oraz główną atrakcją dla naszych młodych sportowców czyli uczestnictwem w meczu polskiej ekstraklasy pomiędzy drużynami Legii Warszawa oraz Stali Mielec. Zwieńczenie i oficjalne podsumowanie sportowej części projektu stanowi turniej sportowy, na którym świetnie bawili się zarówno uczniowie naszej szkoły jak i ze szkół w Snopkowie i Ożarowie.

AGNIESZKA KUREK,

Wyjątkowe dni

Do oddziału przedszkolnego w szkole w Płouszowicach uczęszcza 25 dzieci w wieku pięciu i sześciu lat. Oprócz realizacji podstawy programowej, staramy się uatrakcyjnić naszym dzieciom czas spędzany w przedszkolu poprzez organizację nietypowych dni. I tak

15 września obchodziliśmy Dzień Kropki, który miał pokazać, że każdy z nas bez względu na wiek, posiada jakiś talent. Rodzice przedszkolaków zadbałi o stroje w kropki, a dzieci wykonały piękne „kropkowe” prace plastyczne. Nasze przedszkolaki uwielbiają również zajęcia kulinarne, dlatego też jesienią wykonali sałatkę z ulubionych jesiennych owoców, którą również obdarowali swoich najbliższych. Dzieci uczestniczą w cyklicznych zajęciach z Kuchni Małego Kuchcika, podczas których mają okazję wykonać fantastyczne

ANGELIKA RESZKA

dania. 5 listopada obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek, przypomnieliśmy sobie w tym dniu naszych ulubionych bohaterów, którzy są nieodzownym elementem dzieciństwa. Był to dzień kolorowy i wesoły, dzieci przebrały się w stroje ulubionych postaci, uczestniczyły w konkursach i quizach. Wyслуchały fragmentów znanych bajek i odgadywały ich tytuły. Ten wyjątkowy dzień był doskonałą okazją do świetnej zabawy i rozwijania zainteresowań czytelniczych. 23 listopada obchodziliśmy również Dzień Pluszowego Misia, to był ten czas, gdy każdemu przedszkolakowi towarzyszył jego ulubiony pluszak. Dzieci poznały historię święta, wspólnie recytowały wiersze, brały udział w zabawach ruchowych i plastycznych. Każdy dzień dla najmłodszych to przede wszystkim nauka poprzez zabawę.

Być jak Ignacy

„Nauka pełna energii” to VIII edycja programu oświatowego dla szkół podstawowych, którego organizatorem jest Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza.

W tym roku uczniowie z pomocą Ignacego, robota Blu oraz ciekawych gości uczą się pracować metodą naukową i dowiadują się, jak stawiać trafne pytania badawcze, formułować hipotezy, a następnie je weryfikować. Uczniowie uczestniczący w projekcie zdobywają wiedzę o wielu różnych rodzajach energii. Do tej pory uczniowie z klasy 8 ze szkoły podstawowej w Tomaszowicach oraz uczniowie z klasy 7 i 8 ze szkoły podstawowej w Płouszowicach zgłębiali zagadnienia dotyczące energii parowej, elektrycznej i gazowej. Projekt trwa do końca marca 2024 r. i zakończył się wystaniem efektywnym i spektakularnym wynalazkiem „młodych naukowców”.

IWONA MARKIEWICZ

Zwycięzcy biegów przełajowych

2 października w Dąbrowicy odbył się XXII bieg przełajowy „Szlakiem Legionów”, organizowany przez GOKiS. W wydarzeniu brały udział wszystkie szkoły podstawowe z gminy Jastków. Szkołę Podstawową w Snopkowie reprezentowało 67 zawodników i zawodniczek z klas IV-VIII. Wszyscy spisali się rewelacyjnie, bowiem drużynowo zdobyli I miejsce. Indywidualnie na stopniach podium stanęli: klasa IV- Franciszek Jastrzębski - III miejsce klasa V- Filip Majchrzak - I miejsce, Bartłomiej Jach - II miejsce, Filip Kołtunik - III miejsce klasa VI- Oliwia Przystupa - I miejsce, Lena Krawczak - III miejsce, Grzegorz Mroczek - I miejsce, Marcel Kassin Lenik - II miejsce klasa VII- Gabriela Jastrzębska - I miejsce, Laura Kusyk - II miejsce, Paweł Turek - I miejsce. klasa VIII- Dominik Olszewski - III miejsce Jesteśmy bardzo dumni z naszych zawodników. Gratulujemy!

BEATA MADEJ

Ekopracownia – zielone serce szkoły

Od września uczniowie Szkoły Podstawowej im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Snopkowie mają możliwość korzystania z nowoczesnej ekopracowni, nazywanej „Ekopracownią – zielonym sercem szkoły”. Powstała ona w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej, realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Dzięki otrzymanemu dofinansowaniu w wysokości 50 000 zł udało się wyposażać szkołę w kolejne ciekawe pomoce dydaktyczne. Znalazły się wśród nich między innymi zestawy walizkowe do badania powietrza, wody i gleby, ogródek meteorologiczny, teleskop, dron i wiele innych.

19 września tego roku uczniowie i pracownicy mieli możliwość zapoznania się z zakupionymi pomocami i urządzeniami, a 24 października odbyło się oficjalne otwarcie Ekopracowni. Gościliśmy w naszej szkole panią Barbarę Czubak, kierownika ds. edukacji gminy Jastków, pana Marka Wieczczaka, rzecznika prasowego WFOŚiGW w Lublinie, pana Andrzeja Podstawkę, radnego gminy Jastków oraz sołtysa Natalina, pana Edwarda Pechę. Spotkanie rozpoczęło się w przyszkolnym ogródku meteorologicznym. Symboliczną wstęgę przecięły uczennice klasy V, Sara Ogórek i Lena Przybysławska, które następnie zaprezentowały przyrządy umieszczone w stacji oraz dokonały pomiarów. Następnie wszyscy udali się do sali nr 36, w której - na przygotowanych wcześniej stanowiskach - uczniowie przeprowadzali badania i doświadczenie

korzystając z kupionych w ramach projektu pomocy. Nasi goście mogli zapoznać się też z teleskopem oraz dronem. Obejrzeni prezentację na temat realizowanych zadań.

Zakupione pomoce oraz zorganizowane zajęcia umożliwiają realizację programów w oparciu o pokazy, ćwiczenia i eksperymenty, dzięki czemu uczniowie poznają zagadnienia naukowe podczas działań praktycznych. Wszyscy stają się badaczami i obserwatorami świata. Systematycznie odwiedzają szkolny ogródek meteorologiczny, dokonują pomiarów temperatury, ciśnienia, wilgotności itd., dzięki czemu mogą lepiej obserwować składniki pogody, analizować wyniki, formułować wnioski i samodzielnie zdobywać wiedzę. Zestawy ekologiczne – do analizy gleby, stanu powietrza, pierwsze eksperymenty oraz energia odnawialna – są wykorzystywane głównie podczas zajęć w ramach kół przyrodniczych prowadzonych przez panią Agnieszkę Reszkę i Jolantę Czubacką oraz w czasie niektórych lekcji przedmiotowych organizowanych w terenie.

Dużo miejsca w przygotowanym przez nas projekcie zajmuje astronomia. Modele układu słonecznego oraz zestaw „LaboLab Pracownia geograficzna - Ziemia i Kosmos” umożliwiają ciekawą naukę o wszechświecie i ciałach niebieskich w czasie lekcji. Podczas warsztatów astronomicznych, organizowanych przez panią Marię Jastrzębską – Szkutnik, uczniowie i inni uczestnicy obserwowali planety (Jowisza wraz z księżycami i Saturna), gwiazdozbiory (takie jak Kasjopea, Perseusz, Pegaz, Orzeł, Łabędź czy Lira),

mglawicę M57 Pierścień, wyjście Europy z Jowisza. Ponadto uczyli się – dzięki aplikacjom zainstalowanym w telefonach komórkowych - rozpoznawać obiekty widoczne na nocnym niebie, a mapa Księżyca umożliwiła poznanie wyglądu naturalnego satelity Ziemi, ukształtowanie jego powierzchni, położenie poszczególnych kraterów i ich nazwy. Udało się też wykonać kilka zdjęć Księżyca, planet, mglawicy Pierścień. Niestety, zajęcia odbyły się do tej pory raz, pod koniec października. Obserwacje nieba wymagają dobrej pogody, a jesień jest pod tym względem bardzo kapryśna.

Dzięki wykorzystaniu drona, podczas zajęć medialnych prowadzonych przez panią Marię Jastrzębską – Szkutnik, uczniowie odkrywają piękno okolicy, ukształtowanie terenu, obserwują zmiany środowiska naturalnego najbliższej okolicy. Utrwalone w obiektywie drona zdjęcia i filmy mogą później oglądać wszyscy – w czasie „Ekologicznych czwartków”. W ostatni czwartek miesiąca następuje podsumowanie działań – przygotowujemy jest krótki materiał filmowy (wyświetlany w czasie przerwy na korytarzu), na tablicach zaś umieszczane są zdjęcia, plakaty i wyniki przeprowadzonych badań.

Zajęcia prowadzone w ramach programu „Ekopracownia – zielone serce szkoły” poszerzają wiedzę uczniów i rozwijają ich zainteresowania. Zachęcamy wszystkich do zaglądania na stronę szkoły w Snopkowie lub na jej profil na Facebooku, by zapoznać się lepiej z możliwościami, jakie daje nam udział w programie.

MARIA JASTRZĘBSKA - SZKUTNIK

Olimpiada gier planszowych

Olimpiada gier planszowych to ogólnopolski turniej skierowany do uczniów wszystkich typów szkół w Polsce. Mogą wziąć w nim udział miłośnicy gier planszowych i zmierzyć się z innymi pasjonatami, aby najlepsi mogli powalczyć o medale podczas finałowych rozgrywek w Warszawie, w kwietniu 2024 roku. W głównych miastach Polski, od października do marca, odbywają się kwalifikacje regionalne.

Podczas II edycji olimpiady drużyny rywalizowały w następujących grach wydanych przez Instytut Pamięi Narodowej:

Znaj znak, Miś Wojtek, Bitwa warszawska, ORP Orzeł, Gwiazdzysta Eskadra

(303, 111 i 7), Niepodległa. W tym roku w rozgrywkach regionalnych olimpiady wzięła udział także reprezentacja Szkoły Podstawowej im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Snopkowie, przygotowana do udziału przez panią Jolantę Czubacką. Drużyna, którą tworzyli Tobiasz Mirosław i Przemysław Maj z klasy VI, zajęła II miejsce w rozgrywkach najliczniej obsadzonej gry Miś Wojtek. Chłopcy pokonali 30 innych drużyn, przegrywając zaledwie jednym punktem ze zwycięską drużyną. Gratulacje!

JOLANTA CZUBACKA

Mistrzowie powiatu lubelskiego w piłce ręcznej

Reprezentacja chłopców ze Szkoły Podstawowej w Snopkowie w listopadzie przystąpiła do rozgrywek w piłce ręcznej w ramach Igrzysk Dzieci. Po sukcesie, jaki odnieśli na poziomie Mistrzostw Gminy Jastków i Półfinałów Powiatowych, które zostały rozegrane w Garbowie, przyszła kolej na zawody na szczeblu powiatu, które odbyły się 27 listopada w Szkole Podstawowej w Wojciechowie. W pierwszym meczu chłopcy pokonali gospodarzy 13:3, w drugim wygrali 7:2 z Bychawą, a trzeci mecz z Niedźwiczą Dużą zakończyli wynikiem 7:1. Po końcowym gwizdku unieśli ręce w geście

triumfu zdobywając w klasyfikacji końcowej komplet punktów i I miejsce w Powiatowych Igrzyskach Dzieci w Piłce Ręcznej, a tym samym awans na półfinały województwa, które odbędą się w lutym 2024 r., w Biłgoraju. Skład zwycięskiej drużyny: Oskar Przystupa, Marcel Kassin- Lenik, Karol Stasiak, Alan Machaj, Przemek Maj, Grzegorz Mroczek, Hubert Bożemski, Antoni Kassin- Lenik, Filip Majchrzak, Miłosz Gawłowski.

Jesteśmy bardzo dumni z naszych zawodników, życzymy dalszych sukcesów i gratulujemy!

BEATA MADEJ

Wsparcie edukacji

W ramach programu „Wsparcie Edukacji”, ogłoszonego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, uczniowie szkół podstawowych w Snopkowie, Płuszczykach oraz Ożarówie, biorą udział w różnorodnych zadaniach i zajęciach pozalekcyjnych, w ramach modułu edukacji poprzez sport i edukacji patriotycznej.

We współpracy ze stowarzyszeniem „U źródeł Ciemięgi”, od września do grudnia 2023 roku, szkoły te realizują projekt z zakresu edukacji patriotycznej. Uczniowie klas I-III mają możliwość uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych edukacji polonistycznej pt. „Polacy nie gęsi i swój język mają” oraz edukacji historycznej „Moja mała ojczyzna”. Celem spotkań ma być przede wszystkim zapoznanie dzieci z historią regionu, w którym mieszkają, przybliżenie tematyki patriotycznej w dziełach literackich i uświadomienie różnorodności języka polskiego. W ramach podejmowanych działań najmłodszy uczniowie wzięli udział w bezpłatnych wycieczkach edukacyjnych.

Drugim zadaniem realizowanym w trzech szkołach we współpracy z Fundacją „Stary Sad” jest projekt sportowy „Moje zdrowie, mój sport,

moja duma i radość”. Najmłodszy uczniowie biorą udział w dodatkowych zajęciach sportowych, podczas których poznają różne dyscypliny aktywności oraz poprawiają swoją sprawność fizyczną. Zmierzą się również w różnych dyscyplinach sportowych podczas zawodów międzyszkolnych.

Wszyscy uczniowie szkół oraz ich rodzice mogli również skorzystać z bezpłatnych porad dietetyka i pielęgniarki, w celu promowania zdrowego stylu życia. Uczniowie klas I-III uczestniczyli w warsztatach dietetycznych. Wybrani

uczniowie szkół, którzy już osiągnęli sukcesy w różnorodnych zawodach sportowych, 29 października uczestniczyli w wycieczce do Warszawy. Mieli możliwość zwiedzenia Stadionu Narodowego oraz uczestniczenia w meczu Legii Warszawa.

W ramach realizowanych zadań zostały zakupione liczne pomoce dydaktyczne dla szkół, dzięki którym prowadzone zajęcia są bardziej atrakcyjne dla dzieci.

OLGA MAJCHRZAK

Jesień w bibliotece szkolnej

Już minął wrzesień i zaczęła się jesień, liście z drzew opadają, a dla nas, po wspaniałych wakacjach, zaczął się czas intensywnej pracy i to nie tylko na lekcjach. Czekaliśmy na kolejną odsłonę projektu „Pory roku w wierszach i obrazach”. Ta cykliczna impreza organizowana przez szkolną bibliotekę w Tomaszowicach i Gminną Bibliotekę Publiczną w Jastkowie cieszy się ogromną popularnością wśród uczniów. Możecie zapytać – dlaczego? A dlatego, że daje możliwości „zaistnienia” każdemu uczniowi, który odkryje w sobie jakiś talent. Zapytacie znowu – jaki? Cóż... wśród uczestników są recytatorzy, twórcy poezji, plastycy, a nawet projektanci mody. Tak, tak! Udział w tym projekcie daje aż takie możliwości. Jak to możliwe? To proste – wystarczy wziąć udział w jednej z konkurencji: recytacja wiersza (OC, I – III), napisanie własnego wiersza i zaprezentowanie go przed publicznością (IV – VIII), wykonanie (dowolną techniką i w dowolnym formacie!) pracy plastycznej (OC – VIII) i wreszcie rewia mody (I – III).

W dotychczas zrealizowanych projektach „Zima” i „Wiosna” brała udział duża grupa uczniów. Cieszyliśmy się bardzo z faktu, że „Zima” tak lubiana przez dzieci, bo śnieg, sanki i bałwanki na dworze, atrakcyjna jest także w wierszach. Do konkursowej rywalizacji przystąpiło 18 uczniów z klas I – III i 5 osób z klas V – VI. „Wiosną” zachwycano się 16 recytatorów, 13 autorów prac plastycznych i 3 poetki. „Jesień” okazała się jednak królową! Do konkursu recytatorskiego przystąpiła aż 25 osobowa grupa deklamatorów, 15 uczniów zaprezentowało komisji swoje prace plastyczne, a stroje, swoją oryginalnością i pomysłowością wykonania, wprost zachwyciły zgromadzoną w bibliotece publiczność i jurorów.

HALINA TYWONIUK

Komisja konkursowa w składzie: pp. Helena Skomorowska (dyrektorka SP Tomaszowice), Magdalena Zarzeka (dyrektorka GBP w Jastkowie), Anna Wójcik (bibliotekarka filii GBP w Tomaszowicach) i Anita Skalska (nauczycielka SP Tomaszowice) miała „trudny orzech do zgryzienia”. Dobrze, że jesień to czas nie tylko opadających liści, ale także kasztanów, żołądź i orzechów!, więc panie poradziły sobie znakomicie. W konkursie recytatorskim przyznały, poza miejscami na podium, aż trzy wyróżnienia, w plastycznym – 4 osoby na podium i 2 wyróżnienia, trzy osoby nagrodzone za „jesienne przebranie”.

Myślę, że nasz projekt był tak lubiany przez uczniów, ponieważ dużo wymagał, ale też dużo dawał. Wymagał, bo trzeba było się napracować, nauczyć, wystąpić, często zmierzyć z własną nieśmiałością. A co dawał? - możliwość prezentacji własnych umiejętności, talentu, a przede wszystkim nagrody! Tak, nagroda za pracę, to rzecz bardzo ważna i mobilizująca, a w tym projekcie każdy uczestnik otrzymał poza dyplomem, nagrodę rzeczową – książkę, albo akcesoria malarskie, w zależności od tego w którym konkursie uczestniczył. Było też i tak, że wielu uczniów kończyło udział w projekcie z kilkoma dyplomami i nagrodami. Jak to możliwe? To dzięki współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Jastkowie, której dyrektorka ufundowała wszystkie nagrody książkowe i naszej pani dyrektor, która znalazła pieniądze na nagrody „papiernicze”. Dziękujemy bardzo! Wprawdzie przed nami zima, a ja myślę o lecie. Czemu z rocznego cyklu wypadło nam lato? Czyżby dlatego, że to koniec roku, wakacje, lenistwo w blasku słońca? Chyba trzeba to przemyśleć i zorganizować lato późną wiosną. Zatem, do usłyszenia, do zobaczenia!

Przedszkolaki recytują wiersze

28 listopada 2023 r. odbył się I Gminny Konkurs Recytatorski pt. „Polscy Autorzy Dzieciom”. Organizatorami wydarzenia była Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Tomaszowicach oraz Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Jastkowie. Uczestniczyło w nim 28 dzieci z przedszkola i szkół gminy Jastków, wytypowanych podczas eliminacji wewnętrznych, które występowały w dwóch kategoriach wiekowych: grupa młodszą, tj. 3-4 latki oraz starszą, tj. 5-6 latki. Każdy mały artysta prezentował wiersz polskiego poety o dowolnej tematyce.

Wykonawców oceniało jury w składzie: zastępca wójta p. Andrzej Dec, dyrektor SP w Tomaszowicach p. Helena Skomorowska, dyrektor GOKiS w Jastkowie p. Kamil Ziółkowski, pracownik Gminnej Biblioteki Publicznej p. Anna Wójcik, szkolny logopeda p. Urszula Iwaniak. Zainteresowanie konkursem było bardzo duże, o czym świadczy udział przedszkolaków ze wszystkich placówek naszej gminy. Dzieciom kibicowali nauczyciele oraz rodzice, którzy obserwowali występy małych artystów. Komisja poziom małych wykonawców oceniła bardzo wysoko. Wszyscy uczestnicy otrzymali zasłużone nagrody, które ufundował dyrektor GOKiS, pan Kamil Ziółkowski, za które serdecznie dziękujemy.

Oto nagrodzeni mali artyści z grup przedszkolnych:

Kategoria dzieci młodszych:

- I miejsce: Aleksy Mianowany z Przedszkola Samorządowego w Jastkowie
- II miejsce: Laura Błaszczak z Przedszkola Samorządowego w Jastkowie
- III miejsce: Zofia Mazurek ze Szkoły Podstawowej w Tomaszowicach
- Wyróżnienie: Iga Bednarek z Przedszkola Samorządowego w Jastkowie.

Kategoria dzieci starszych:

- I miejsce: Marcelina Błaszczak ze Szkoły Podstawowej w Jastkowie
- II miejsce: Michalina Łapanowska i Rozalia Żuchnik z Przedszkola Samorządowego w Jastkowie
- III miejsce: Julian Roskał ze Szkoły Podstawowej w Snopkowie
- Wyróżnienia otrzymali: Bartosz Boreczek ze Szkoły Podstawowej w Ożarowie, Zuzanna Golas ze Szkoły Podstawowej w Płouszowicach, Jan Prus ze Szkoły Podstawowej w Tomaszowicach, Julian Parczyński ze Szkoły Podstawowej w Jastkowie, Piotr Iwaniuk z Przedszkola Samorządowego w Jastkowie.

Wszystkim uczestnikom serdecznie dziękujemy za udział w konkursie, a laureatom Gratulujemy! Zapraszamy za rok!

EWA DĄBROWSKA

Kolejny finał rugby tag dla Tomaszowic

23.11.2023 na parkiecie Hali MOSiR przy Al. Zygmuntońskich w Lublinie został rozegrany Półfinałowy Turniej Szkolnej Ligi Rugby Tag. Zawody te były zarazem XI Halowymi Mistrzostwami Województwa Lubelskiego w Rugby Tag. Po raz kolejny hala im. Zdzisława Niedzieli gościła najlepsze reprezentacje szkół podstawowych z województwa lubelskiego, które zakwalifikowały się do półfinałów w toku rozegranych wcześniej czterech turniejów eliminacyjnych. Jeden z nich odbył się w szkole w Tomaszowicach. W zawodach wojewódzkich wzięło udział 18 drużyn w trzech kategoriach wiekowych, ogółem około 150 zawodników (dziewczynek i chłopców). Rywalizacja o awans do Ogólnopolskiego Finału Szkolnej Ligi Rugby Tag, była bardzo zacięta i przyniosła wiele emocji. W efekcie rozgrywek wyłonione zostały drużyny, które będą reprezentowały nasze województwo podczas Ogólnopolskiego Finału Szkolnej Ligi Rugby Tag. Są to:

- KL 4 - SP Tomaszowice – nauczyciel Robert Ciechoński,
- KL 5 - SP im Bolesława Chrobrego- nauczyciel Rafał Jadach
- KL 6 - SP z Jakubowic Konińskich – nauczyciel Przemysław Chudzik.

Gratulujemy złotym medalistom awansu i życzymy powodzenia.

Dla szkoły w Tomaszowicach jest to już 5 ogólnopolski finał. W minionych latach drużyny z klas od 4 do 6 zajmowały wysokie miejsca, w tym 2 razy wywalczyły tytuł wicemistrza Polski. Życzymy drużynie czwartoklasistów

powodzenia, a wszystkich zainteresowanych grą w rugby zapraszamy na facebooka, strona: tomaszowicenasportowo. A oto skład zwycięskiej drużyny: Lena Krzysztoń, Julia Suska, Weronika Chmiel, Krystyna Dąbrosz, Michał Lalak, Mikołaj Koziół, Stefan Koziół, Tymon Sałęga.

XVI Gminny Przegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej

Pieśni patriotyczne, symbolizujące jedność i odrębność narodu, będące formą społecznej manifestacji uczuć, powstawały w różnych okresach naszych dziejów. W ciągu wieków nie tylko jednoczyły i umacniały naród, ale krzepiły serca żołnierzy i powstańców, rozpalaly miłość do Ojczyzny, przywracały wiarę w odzyskanie niepodległości.

Tradycję ich śpiewania kultywujemy od lat, stanowi ona niezbędny element naszego dziedzictwa kulturowego. Od 16 lat tradycja ta znajduje odzwierciedlenie w Gminnym Przeglądzie Pieśni i Piosenki Patriotycznej. Poprzez organizację tego wydarzenia mamy na celu zainteresowanie młodego pokolenia historią naszego narodu zawartą w tekstach pieśni i ukazanie, że wartości narodowo-patriotyczne powinny odgrywać ważną rolę w życiu każdego człowieka. Pieśni patriotyczne towarzyszyły naszym rodakom w przełomowych momentach historii, kiedy o wolność Ojczyzny trzeba było walczyć. Ci, którzy oddawali życie za wolność naszego kraju nie wiedzieli, czy ich śmierć ma jakiś sens. Ginęli w okrutny sposób na polu walki, niektórzy tracili życie nawet już w wolnej Polsce, kiedy władzę objął rząd komunistyczny, podporządkowany ZSRR. Bohaterowie II wojny światowej byli posądzeni o kolaborację z hitlerowcami, torturowani i skazywani na śmierć w swoim kraju, przez swoich rodaków.

Warto przywołać chociażby postać generała Augusta Emila Fildorfa, o pseudonimie Nil, który na terenie okupowanej w czasie II wojny światowej Polski był szefem Kierownictwa Dywersji Komendy Głównej Armii Krajowej. Był poszukiwanym przez gestapo liderem państwa podziemnego. Po zakończeniu wojny został aresztowany przez funkcjonariuszy polskiej władzy,

torturowany i skazany na śmierć. Wyrok wykonano w przywiezionej piwnicy. Każdy z bohaterów walczących o niepodległą Polskę ma swoją historię. Wielu spoczywa w anonimowych mogiłach. Im wszystkim należy oddać hołd, a możemy to zrobić poprzez współczesny patriotyzm - pielęgnowanie tradycji, w tym kultywowanie pieśni patriotycznych, poprawne posługiwanie się

językiem polskim, a także sumienne wypełnianie codziennych obowiązków.

20 listopada, w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Tomaszowicach, odbył się XVI Gminny Przegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej, zorganizowany we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Jastkowie. W przeglądzie wzięli udział reprezentanci wszystkich szkół podstawowych z terenu gminy – gościliśmy ponad 70 uczestników!

Występy naszych młodych artystów oceniało jury w składzie: p. Katarzyna Jankowska – główny instruktor ds. kultury Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Jastkowie oraz p. Jerzy Sadawa – opiekun koła turystów muzykujących ORNAK. A oto wyniki przeglądu:

Kategoria I – oddziały przedszkolne i klasy I-III

- I miejsce – klasa I SP Ożarów
- II miejsce – solistka Gabriela Kłoc SP Ożarów

Kategoria II – klasy IV-VIII

- I miejsce – solistka Julia Rożen SP Ożarów
- II miejsce – ex aequo: kwintet SP Tomaszowice i tercet SP Ożarów
- III miejsce – ex aequo: chór SP Jastków i chór SP Płouszowice

Dziękujemy wszystkim artystom i opiekunom za trud włożony w przygotowanie występów.

KATARZYNA WSZELAKA

Uczta dla ducha i ucha

Kiedy poezja okazuje się niewystarczająca, by przyciągnąć widownię, wtedy z pomocą przychodzi organizatorzy spotkań literackich. Dwudziestego pierwszego listopada 2023 roku w taką rolę wcielił się pracownicy Gminnej Biblioteki Publicznej w Jastkowie, zamieniając wnętrze pachnącej świeżością czytelnicy w krainę łagodności. Kameralny wystrój z niewielkimi lampkami emitującymi ciepłe przytłumione światło zwiastował wyjątkową atmosferę, a wisienkę na torcie stanowiły różnorodne ozdoby wykonane przez gwiazdę tego wieczoru - panią Zofię Abramek. Dodatkowego uroku podczas tego jesienno-listopadowego wieczoru nadawały okrychy śnieżynek, beztrąsko migocące za oknem. W takiej sielskiej atmosferze prowadząca spotkanie dyrektor biblioteki Magdalena Zarzeka, zaprosiła grono zwolenników mowy wiązanej do słowno-muzycznej uczty z udziałem poetki z niedalekiego Bogucina oraz lokalnego mistrza gitary akustycznej Jerzego Sadawy, któremu towarzyszyli soliści Teresa Zawiślak, kierownik Klubu Seniora w Jastkowie oraz Antoni Nowicki, uczeń IV klasy szkoły podstawowej.

Jeżeli ktoś twierdzi, że autorzy są najgorszymi kandydatami do czytania swoich tekstów, to Zofia Abramek dość szybko zadada kłam takim stereotypom. Nawiązując bez trudu serdeczną relację ze słuchaczami, potwierdziła, że wiersze są dla niej rodzajem rozmowy z czytelnikiem i poszukiwaniem kontaktu, nie tylko z drugim czło-

wiekim, ale również z tym najważniejszym odbiorcą - Bogiem. Jej poezja wyrosła z osobistych, nierzadko gorzkich doświadczeń, jest zapisem przeżyć, zmagania, smutku i radości. I pewnie dlatego potrafi, jak mało kto, nakłonić innych do przemyśleń nad własnym życiem oraz refleksji, że „nie samym chlebem człowiek żyje”.

Wspomniany Jerzy Sadawa przeplatał recytowane wiersze własną interpretacją poezji, wskazując nie od dziś wiadomo, że liryczne uczucia pokazujemy na wiele sposobów. Przenosimy je również w muzyce. Wyjątkowy głos wokalistów i wibrujące brzmienie gitary nakazywały wsłuchiwać się w te wyjątkowe dźwięki i marzyć, aby ten wieczór trwał jak najdłużej.

Gdy oficjalna część spotkania dobiegła końca, wszyscy udali się na skromny poczęstunek, który stał się świetną okazją do rozmów i wymiany poglądów. Wszyscy bez wyjątku mogli porozmawiać z pisarką, zakupić jeden z jej tomików, a także otrzymać osobistą dedykację i autograf poetki.

Sprawą zupełnie oczywistą jest, że za jakość spotkania w dużej części odpowiada organizator. Ten zaś stanął na wysokości zadania, serwując uczestnikom wieczorku specjalny mix utworów literackich i muzycznych, który pozwolił im nie tylko zatrzymać się na chwilę, zastanowić, zadumać, ale także wprowadzić ich w osobliwy świat uczuć.

KRZYSZTOF FLISIAK

Czytelnik Roku

Gminna Biblioteka Publiczna w Jastkowie podczas gali Czytelnik Roku 2022 najlepszym czytelnikom wręczyła statuetki, dyplomy, upominki i oczywiście książki! Uroczystość odbyła się w przepięknej, odnowionej sali Urzędu Gminy Jastków.

Lista laureatów jest następująca:

- Czytelnikiem Roku w kategorii Mali Słuchacze została Ola Gorczyca z filii bibliotecznej w Dąbrowicy.
- Czytelnikiem Roku w kategorii Dzieci i młodzież została Julia Paszczyk z filii bibliotecznej w Ożarowie
- Czytelnikiem Roku w kategorii Dorośli została Elżbieta Dekondy z biblioteki w Jastkowie.

Pełna lista wyróżnionych czytelników:

Kategoria Mali Słuchacze:

- Wyróżnienie - Lena Modzelewska
- Kategoria dzieci i młodzież:**
- Wyróżnienie - Wojciech Chomiczki
- Wyróżnienie - Klara Kuzioła
- Wyróżnienia - Igor Komsta
- Wyróżnienie - Zuzanna Jankowska
- Wyróżnienie - Gabriela Jankowska
- Wyróżnienie - Kornelia Miroń
- Wyróżnienie - Kinga Wasilewska
- Wyróżnienie - Joanna Gardyńska
- Wyróżnienie - Julia Banach

Kategoria dorośli:

- Wyróżnienie - Anna Wasilewska

- Wyróżnienie - Elżbieta Kocyla
- Wyróżnienie - Irena Sawulska
- Wyróżnienie - Danuta Wartacz
- Wyróżnienie - Katarzyna Bernacka

Równocześnie zorganizowaliśmy Jastkowskie Czytanie, nawiązujące do Narodowego Czytania. Fragmenty „Nad Niemnem” Elżbity Orzeszkowej czytali: Teresa Kot - wójt gminy Jastków, Marek Wieczerek - przewodniczący Rady Gminy Jastków, Ks. Paweł Bartoszewski - proboszcz Parafii pw. NMP Królowej Polski w Jastkowie oraz Magdalena Zarzeka - dyrektor biblioteki. Informacje o utworze a także fragmenty z dzieła przedstawili uczniowie Szkoły Podstawowej im. Bolesława Prusa w Płuszcowicach, których przygotowała Marzena Pawłowska - dyrektor tej szkoły.

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do ubogacenia tej uroczystości.

MAGDALENA ZARZEKA

Biblioteka poleca

Bogucin i okolice od pradziejów do teraźniejszości - Krzysztof Flisiak

Bogucin i okolice od pradziejów do teraźniejszości są kontynuacją wydanej w 2008 roku książki *Bogucin na przestrzeni wieków 1398-2008* autorstwa Jadwigi i Krzysztofa Flisiaków. Znajdziemy tutaj niemal siedmiowiekową historię nie tylko Bogucina ale również miejscowości z nim sąsiadujących: Garbowa, Piotrowic, Lesiec, Karolina jak również Jastkowa i innych miejscowości z naszej gminy. Autor wiele uwagi poświęcił wydarzeniom z życia wsi i parafii o których w wielu publikacjach historycznych wzmianki były bardzo znikome. Ta publikacja historyczna koncentruje się na jakże nam bliskiej historii naszego regionu. Książka pozwala nam poznać i lepiej zrozumieć to, co działo się kiedyś, zbliżyć się do dawnych wydarzeń, buduje tożsamość i po prostu nas zaciekawia. Poznajemy ludzi którzy żyjąc tutaj tworzyli nasze dziedzictwo kulturowe byli świadkami zmieniającej się historii. Autor przez kilka lat skrupulatnie zbierał materiały do książki wertując kilkadziesiąt stron dokumentów w różnych archiwach tłumaczył je z języka łacińskiego i rosyjskiego, przeprowadził wiele rozmów z ludźmi, którzy opowiadali mu swoje wspomnienia i relacjonowali to, co wydarzyło się w ich życiu i to, co opowiadali ich przodkowie o swojej małej ojczyźnie. Zebrał to wszystko podzielił na poszczególne okresy historyczne i opublikował dla wszystkich, których to ciekawi, którzy szukają swych korzeni interesują się historią swojej okolicy.

Młodość: wyznania nastolatków - Linn Skaber

Linn Skaber w swojej książce zatytułowanej *Młodość: wyznania nastolatków* pokazała nam z czym borykają się młodzi ludzie, o czym marzą, z jakich powodów się cieszą a co sprawia że są smutni czy cierpią. Jest to zbiór opowiadań ukazujący świat z perspektywy nastolatka który musi zmierzyć się z licznymi problemami, poradzić sobie z dorastaniem, odszukać ścieżkę prowadzącą do wymarzonej przyszłości, a następnie uspokoić burzę uczuć tętniącą w sercu. Książka obowiązkowa dla młodych osób. Linn Skaber w niezwykle mądry i delikatny sposób przedstawia tytułowy etap życia - podkreśla, że dla każdego może wyglądać on inaczej, a dzieci i nastolatki będą musiały zmierzyć się z licznymi przeszkodami, niesprawiedliwościami czy brakiem zrozumienia. Teksty w niej zawarte prezentują odpowiedzi na liczne pytania - pozwalają na nadzieję i chęć do działania. Jest to też książka dla dorosłych, ponieważ pozwala lepiej zrozumieć dzieci w okresie dorostania, daje też możliwość powrotu do lat swej młodości i przypomnienia sobie problemów i rozterek które teraz z perspektywy czasu wydawać by się mogły niekiedy blahe. Oprócz tekstu znajdziemy w niej również piękne ilustracje, które są czasem i bardziej wymowne niż słowa... A całość daje dużo do myślenia i refleksji... wzruszająca, smutna a momentami zabawna.

Książki wojny i miłości - Joanna Hempel

Wanda Dowoyna, młoda polska arystokratka, wkracza w dorosłość z momentem wybuchu pierwszej wojny światowej, która zmienia wszystko. W jednej chwili świat, który znała dziewczyna, przestaje istnieć. Dotychczasowe życie wypełnione wystawnymi przyjęciami, piękny dom w otoczeniu sielskich krajobrazów Wodźgier, szczęśliwa rodzina stają się już jedynie mglistym, ale wciąż bolesnym wspomnieniem. Teraz, gdy majątek zajęła armia rosyjska, Wanda postanawia wyjechać na kursy do Petersburga, choć wydaje się, że nie są one jedynym powodem przeprowadzki... Jeszcze w domu rodzinnym dziewczyna śni o tajemniczym mężczyźnie. Od tej chwili w jej sercu zaczynają się kłębić nieznanne uczucia, a postać ze snu spędza jej sen z powiek. Jest gorąco przekonana, że tam, dokąd się wybiera, może odnaleźć miłość swojego życia, a dotychczasowe marzenie może się spełnić. Czy ogarnięty protestami, a następnie rewolucją Petersburg może być tłem dla rodzącej się namiętności? Czy Wanda odnajdzie tajemniczego mężczyznę? Czy rodzina, rozbita na długie lata przez wojenne zawirowania, w końcu ponownie się połączy? Książki wojny i miłości to poruszająca serce historia rodziny Joanny Hempel, którą odkryła dzięki opowieściom swojej babci Wandy i zachowanym pamiętnikom przodków. W powieści odnajdziemy fragmenty dotyczące bitwy pod Jastkowem - szczególnie związane z funkcjonowaniem szpitala polowego.

Grupa zabawowa i Akademia kultury

Nasza biblioteka służy nie tylko zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, kulturalnych i informacyjnych ale również zajmuje się edukacją najmłodszych mieszkańców naszej gminy. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców małych dzieci wznowiliśmy zajęcia Grupy zabawowej i Akademii kultury, bowiem wczesne lata życia dziecka mają ogromne znaczenie dla jego dalszego rozwoju, są wręcz fundamentem, całej jego przyszłej egzystencji.

Dzieci rozpoczynają swoją naukę już od momentu przyjścia na świat. Od samego początku są ciekawe otaczającej rzeczywistości i otwarte na nowe doświadczenia. Uczą się zawsze i wszędzie. W swoim najbliższym otoczeniu maluchy poznają ludzi, nowe przedmioty, doświadczają nowych sytuacji, a wszystko to dzięki pomocy dorosłych, co w konsekwencji kształtuje w dziecku wiedzę o otaczającym świecie, ludziach a także o samym sobie. Dzieci uczą się wtedy, gdy czują się bezpieczne z drugą osobą, a ich pomysły są akceptowane. Zatem, aby ta wiedza była dobrze

pryswojona, dzieci potrzebują kontaktów z innymi ludźmi. Niepowtarzalną okazją do uczenia się i poznawania świata jest towarzystwo innych dzieci, gdyż jedno otoczenie, w którym maluch przebywa nie sprzyja prawidłowemu rozwojowi, nie pozwala dziecku poszukiwać, zastanawiać się i zadawać pytania. Różnorodność otoczenia i zachowań ludzkich tworzy optymalne warunki dla rozwoju dziecka. Taką różnorodność

dostarcza dzieciom udział w zajęciach Grupy zabawowej oraz Akademii Kultury, których głównym założeniem jest wspieranie ich rozwoju na płaszczyźnie społecznej, intelektualnej, fizycznej oraz emocjonalnej. Uczestnictwo w zajęciach umożliwia dziecku zdobycie pierwszych doświadczeń społecznych, bezpiecznego i ciekawego kontaktu z instytucją dla dzieci młodszych, przy wspierającej obecności opiekuna. Spotkania te są dobrą okazją do budowania bliskiej relacji z dzieckiem oraz doświadczania wspólnych zabaw w gronie innych małych dzieci i ich rodziców/opiekunów. Natomiast dzieci starsze mają możliwość nie tylko uczenia się ale też poznawania zasad panujących w przedszkolu pod okiem animatora. Zabawa, która podczas zajęć dominuje, doskonali u dziecka siłę fizyczną i psychiczną, rozbudza wiarę w siebie, ciekawość jak również rozwija samodzielność i umiejętność współpracy. Na kolejnych etapach edukacji dzieciom jest o wiele łatwiej odnaleźć się w nowej grupie.

SABINA BIEDACHA

Mikołaj w Sieprawkach

Trzeciego grudnia odbyło się spotkanie świętego Mikołaja z dziećmi z sołectwa Sieprawki. Największą atrakcją była wizyta świętego, który wszystkim dzieciom wręczył świąteczne prezenty. Pragniemy podziękować za wsparcie finansowe i rzeczowe naszym sponsorom, bo dzięki nim mogliśmy zorganizować mikołajki. Wyrazy wdzięczności dla Konrada Gagosa Tacho Serwis, Domu Handlowego Usługowy Prymus Henryka Staszewskiego.

MARLENA SZYMCZYK

Ho ho ho – niedziela Mikołaja

Ho ho ho! – to była zabawa. Mikołaj w bryczce, prezenty, zamiast reniferów quad i eskorta strażaków. Mikołaj w Smugach rozdał dzieciom dwieście paczek. Prezenty otrzymali wszyscy, którzy wyszli przed dom, a wychodzili tłumnie starsi i młodsi. Pierwsi, żeby popatrzeć i poczuć świąteczną atmosferę, drudzy porozmawiać z Mikołajem i otrzy-

mać paczkę. Jak przystało na prawdziwego Mikołaja miał czerwony strój, brodę i worek pełen prezentów, jednak podejście bardziej nowoczesne niż tradycyjny Mikołaj. Przyjechał prawdziwą bryczką, ale zaprzął ją do quada, dzwięczały świąteczne dzwoneczki, ale ze strażackiego samochodu. Wszyscy dokładnie znali trasę przejazdu Mikołaja, mapka dostępna była na

stronie Koła Gospodyń Wiejskich Futuro i Spotted Smugi. W niedzielę mikołajkowych zabaw w Smugach nie było końca. Niezmordowany Mikołaj po objeździe domów udał się do wiejskiej świetlicy i tam rozpoczęła się kolejna część mikołajków. Trzy panie animatorki dwoiły się i troiły, aby zapewnić najmłodszym jak najwięcej atrakcji i udało się. Były nie tylko zabawy i tańce, było dekorowanie świątecznych pierniczek, przygotowywanie świątecznych ozdób, była też foto budka, w której każdy mógł uwiecznić swój wizerunek oraz przygotowane przez siebie ozdoby.

Mikołaj z quaden pojawił się w Smugach po raz drugi, wzbudził ogromne zainteresowanie oraz radość dzieci i rodziców. Wszystko za sprawą bardzo sprawnie działającej ekipy z KGW Futuro w Smugach i sołtysa wsi. To oni wszystko wymyślili i ufundowali. Pieniądze z funduszu sołectwa posłużyły do zorganizowania zabawy w świetlicy, paczki dla dzieci i przejazd Mikołaja zorganizowało KGW Futuro. Czasu i chęci pomocy nie odmówili też strażacy z OSP Jastków, którzy eskortowali Mikołaja.

AGNIESZKA DRĄCZKOWSKA

Rożki z kapustą i grzybami z ciasta francuskiego

1 op. ciasta francuskiego
30 dag kapusty kiszzonej
20 g grzybów suszonych
1 średnia cebula
1/2 łyżeczki majeranku
1 jajko
1 łyżka sezamu
3 łyżki oleju
sól, pieprz do smaku

Grzyby moczyć ok 1h, a następnie w tej wodzie gotować ok 1h, następnie wyjąć z wywaru i rozdrobnić. Kapustę zalać zimną wodą gotować 1/2 h, odcedzić i pokroić. Cebulę obrać, pokroić w drobną

kostkę, lekko zeszklić na oleju. Dodać kapustę, grzyby, podlać 3 łyżkami wywaru z gotowanych grzybów, dusić pod przykryciem przez 15 min, następnie dodać majeranek, sól, pieprz do smaku. Wymieszać.

Ciasto rozwinąć i pociąć radelkiem lub nożem na kwadraty, których brzegi smarujemy roztrzepanym jajkiem. Na każdym kwadracie umieszczamy łyżkę farszu i zwijamy w rożek, kładziemy na blachę wyłożoną papierem do pieczenia. Całość smarujemy jajkiem i posypujemy sezamem. Wkładamy do nagrzanego do 200 stopni piekarnika na 20-25 min.

Podawać z barszczykiem czerwonym lub rosółem.

KGW PANIEŃSZCZYNA - JASTKÓW

Baśniowe nauczycielki

W Przedszkolu Samorządowym w Jastkowie obchodziliśmy Dzień Postaci z Bajek. Z tej okazji nasi nauczyciele przygotowali dla przedszkolaków przedstawienie pt. „Czerwony Kapturek”. Dzieci były bardzo zaskoczone. Stały przed trudnym zadaniem - rozpoznaniem swoich pań nauczycielek w pięknych strojach. Z takim wyzwaniem poradziły sobie doskonale, jednak zajęło im to odrobinę czasu. Niespodzianka przygotowana dla dzieci przez pracowników przedszkola spodobała się naszym przedszkolakom tak bardzo, że w przyszłości planujemy podtrzymać tradycję i zaskoczyć naszych małych widzów kolejnym, pełnym emocji przedstawieniem.

W przedstawieniu wystąpiły:

Czerwony Kapturek - Iwona Kozak
Wilk - Edyta Boruch
Babcia - Jowita Prątkowska
Leśniczy - Monika Stroczyńska
Mysz - Beata Małyska
Mama - Barbara Suchorab
Narrator - Justyna Szabat
Narrator - Agnieszka Kudzio

Konkurs plastyczny w Przedszkolu Samorządowym w Jastkowie

Dary jesieni

Jesień to kolorowa i wyjątkowa pora roku. To czas, kiedy w przyrodzie zachodzi wiele fascynujących zjawisk. Jesień to wiele skarbów, darów natury, które możemy wykorzystać na wiele sposobów spędzając przy tym czas z dzieckiem. Mając to na uwadze, jak również potencjał możliwości tkwiący w naszych dzieciach, zorganizowaliśmy w naszym przedszkolu jesienny konkurs pt. „Dary jesieni”.

Konkurs plastyczny przeznaczony był dla dzieci w wieku 3-5 lat. Technika wykonania pracy plastycznej była dowolna (płaska lub przestrzenna). Prace wykonywane były przez dzieci w domu pod kierunkiem rodziców. Przy ocenie prac pod uwagę była brana samodzielność, pomysłowość, jakość artystyczna pracy oraz estetyka wykonania. Celem konkursu było: rozwijanie umiejętności plastycznych i kreatywności dzieci, rozwijanie zainteresowań przyrodniczych oraz poznanie kolorystyki jesieni. W konkursie plastycznym wzięło udział 43 dzieci wraz z rodzicami. Wszystkie prace były piękne, bardzo ciekawe i kolorowe. Przy rozstrzygnięciu konkursu pomogła Rada Rodziców. 31 października odbyło się oficjalne wręczenie nagród przez panią dyrektor oraz organizatorów. Jury w trzech kategoriach wiekowych wyłoniło następujących laureatów:

3 latki:

- I miejsce Oliwia Wójcik
- II miejsce Maja Zawada
- III miejsce Bartosz Paszczyk

4 latki:

- I miejsce Aleksy Mianowany
- II miejsce Iga Bednarek
- III miejsce Laura Błaszczyk

5 latki:

- I miejsce Gabriela i Maria Teterycz
- II miejsce Daria Chmiel
- III miejsce Zofia Dębska

Wszystkie pozostałe prace zostały wyróżnione. Autorzy wszystkich prac otrzymali nagrody: pamiątkowe dyplomy, książeczki oraz słodki upominek w postaci jajka niespodzianki, które wywołały uśmiech i radość na twarzy naszych wychowanków.

Prace konkursowe przez kilka tygodni zdobyły hol naszego przedszkola wzbudzając zachwyt i podziw wśród dzieci, rodziców i nauczycieli. Nasz przedszkolny korytarz zapełnił się darami jesieni

przedstawionymi w różnych formach. Mogliśmy zobaczyć jesienne drzewa wykonane z różnych naturalnych materiałów, leśne zwierzęta, panią jesień i wiele innych ciekawych ekspozycji. Prace dzieci można obejrzeć na stronie internetowej naszego przedszkola.

Pragniemy podziękować wszystkim dzieciom biorącym udział w konkursie oraz ich rodzicom za przepiękne, oryginalne i pomysłowe jesienne prace- arcydzieła, a także Radzie Rodziców za ufundowanie książek oraz słodkich upominków. Wszystkim dzieciom gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów w kolejnych konkursach organizowanych w naszym przedszkolu.

BEATA MAŁYSKA

Szachowe porażki i sukcesy

Nowy wóz bojowy

24 października tego roku do koszar remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Jastkowie wjechał długo wyczekiwany nowy wóz bojowy. Tak jak wspominaliśmy wcześniej, chcieliśmy, aby wszyscy o tym usłyszeli. W uroczystym wprowadzeniu auta brały udział wszystkie jednostki z naszej gminy jak i przyjaciele „zza miedzy”, czyli jednostki z gminy Garbów i z gminy Niemce. Łącznie w kolorowym i głośnieym koro-wodzie uczestniczyło dziesięć zastępów OSP. Na miejscu czekali na nas mieszkańcy, aby świętować z nami ten wspa-niały dzień, no bo ostatni wóz bojowy był tu ponad 30 lat temu.

4 listopada odbyła się kolejna uroczystość. Tym razem z udziałem władz Rządu RP oraz przedstawicieli Komendy Wojewódzkiej PSP. Symboliczną wstęgę przecięła pani wójt Teresa Kot, oficjalnie włączając nasze nowe auto do floty gminnego taboru. Na placu przed remizą naczelnik

druh Kamil Miąg złożył uroczysty meldunek komendantowi wojewódzkiemu PSP. Uroczystą atmosferę wzbogacili przedstawiciele zaproszonych jednostek, którzy w mundurach galowych wsparli nas w ceremonii. Wszyscy goście po części oficjalnej mogli zapoznać się z naszą bazą, którą cały czas remontujemy i odnawiamy.

Przekazane auto to Renault D16 4x4, którego zabudowę wyprodukowała firma Szcześniak. Zbiornik na wodę ma pojemność 3000 litrów, zbiornik na środek pianotwórczy - 300 litrów. W pojeździe zastosowano autopompę o wydajności 2846 l/min przy ciśnieniu 8 barów lub 429 l/min przy ciśnieniu 40 barów. Wraz z głównym panelem sterowania jest ona umieszczona z tyłu pojazdu, gdzie w bocznej skrytce znajduje się linia szybkiego natarcia z węzłem o długości 60 metrów, zakończonym prądownicą o wydajności 200 l/min. Na użytkowym dachu znajduje się ręcznie sterowane działko wodno-pianowe o re-

gulowanej wydajność od 800 do 2400 l/min. Oświetlenie terenu akcji w porze nocnej umożliwiała wysuwany pneumatycznie maszt oświetleniowy z reflektorami LED o łącznym strumieniu świetlnym 36 000 lm. Miną jeszcze tygodnie zanim samochód zostanie wpisany do podziału bojowego a wszelkie niezbędne formalności zostaną dopełnione, ale na wiosnę 2024 r. wszystko już powinno być zakończone i mamy nadzieję, że auto będzie już służyć potrzebującym.

Chcemy jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy w nas uwierzyli: darczyńcom, sponsorom, mieszkańcom pomagającym nam na co dzień. To dzięki Wam zebraliśmy wkład własny, który jako jednostka byliśmy zobowiązani zagwarantować. Dziękujemy wszystkim, którzy nawet w niewielkim stopniu wspomogli nasze dążenia. Jeszcze raz bardzo dziękujemy - #SiłaJestWnas

PAWEŁ JEDREJEK

W ramach programu KLUB 2023, dzieci reprezentujące LUKS „TEMPO” Ożarów mogły wyjechać w dniach 26.09.2023 do 1.10.2023 roku na obóz sportowo-szkoleniowy do Supraśla k/Białegostoku. Były tam rozgrywane Eliminacje Międzywojewódzkie strefy PL-LU do przyszłorocznych Finałów Mistrzostw Polski Juniorów w szachach klasycznych. W trakcie trwania zgrupowania, trzy dziewczynki podjęły rywalizację z doświadczonymi szachistkami z Podlasia.

Wśród dziewcząt do lat 13 (D-13) ciężkie i długie pojedynki toczyła Maria Topór. Rozegrała w ciągu 5 dni aż 10 partii z których większość kończyła się po upływie trzech a nawet czterech godzin. Rozgrywała dobre partie, ale przeważnie w czwartej godzinie gry wykonane jedno niedokładne posunięcie przekreślało szansę na korzystny wynik. Przegrała 8 partii i 2 partie zremisowała zajmując ostatnie 6 miejsce.

W grupie D-9 zagrały Gabriela Kloc i Milena Figiel obie urodzone w 2016 roku. Wśród 10 uczestniczek były najmłodsze. Siedmioletnie dziewczynki rywalizując ze starszymi szachistkami z Podlasia z roczników 2014 i 2015 były praktycznie bez szans. Jednak podjęły walkę zbierając doświadczenie na przyszłość. Dziewczynkom zabrakło cierpliwości przy szachownicy szczególnie w pierwszych dwóch, trzech rundach. Wykonując niezbyt przemyślane posunięcia popełniały przegrzujące błędy. W kolejnych rundach trochę dłużej zastanawiały się nad każdym ruchem, ale i tak nie wystarczyło to na uzyskanie korzystnego rezultatu w rozgrywanej partii. Dało się zauważyć różnicę w wyszkoleniu.

Żadnej ze startujących dziewczynek nie udało się wywalczyć awansu. Marną pociechą jest fakt, że w Supraślu inni juniorzy z Lubelszczyzny również nie wywalczył awansu. Młode szachistki i szachiści z Podlasia zgarnęli wszystko co było do ugrania.

W dniu 20.10.2023 w Domu Kultury w Wąwolnicy został zorganizowany I Turniej szachowo-warcabowy. Wśród 10 uczestników turnieju szachowego I miejsce zajęła Maria Topór, III miejsce Gabriela Kloc, IV miejsce Weronika Bocian, V miejsce Małgosia Bocian i X miejsce najmłodszy uczestnik Antoni Bocian. Gratulacje!

Dzięki przychylności władz gminy Jastków możliwy był daleki wyjazd, bo aż pod Biłgoraj do Gozdu Lipińskiego w gminie Biszcza na zawody szachowe z cyklu Lubelskiej Wojewódzkiej Ligi Szachowej. Busem szkolnym gminy Jastków na zawody pojechało trzech chłopców i sześć dziewczynek ze SP Jastków, SP Ożarów, SP Tomaszowice oraz jedna uczennica SP Nałęczów zarejestrowana w klubie LUKS „Tempo” Ożarów. Głównym organizatorem tych rozgrywek jest Lubelski Wojewódzki Związek Szachowy przy akceptacji i wsparciu Lubelskiego Kurato-

za czołowe miejsca wręczeni medale, nagrody i dyplomy.

Podają tylko miejsca uczniów z gminy Jastków i członków LUKS „Tempo” Ożarów:
 C-9 Juliusz Rogozik /SP Ożarów/- 4,5 pkt z 7 partii - IV miejsce wśród 13 chłopców
 D-9 Małgorzata Bocian /SP Jastków/ - 4,0 z 7 partii - II miejsce wśród 8 dziewcząt Kloc Gabriela/SP Ożarów/ i Milena Figiel obie po - 3,0 pkt V miejsce i VII miejsce.
 D-11 Zofia Kurnicka - 4,0 pkt, Weronika Bocian - 3,5 pkt, Anna Michalik - 3,0 pkt /wszystkie SP Jastków/ zajęły odpowiednio I, II i III miejsce wśród 6 dziewcząt sklasyfikowanych w grupie D-11. Grały jednak w grupie liczącej razem 23 dziewcząt ze starszych roczników zajmując w klasyfikacji ogólnej odpowiednio XI, XIII i XV miejsca.
 D-13 Maria Topór / SP Nałęczów, (LUKS Tempo Ożarów) – 5,5 pkt – I miejsce (III m-ce open).

ra Oświaty oraz Szkolnego Związku Sportowego. W województwie wydzielono kilka stref terytorialnych. Powiat lubelski został przydzielony do strefy piątej wraz z powiatami biłgorajskim, janowskim i kraśnickim. W zawodach rywalizowało łącznie 102 dzieci w wieku do 18 lat. Rozgrywki odbywały się w czterech oddzielnych grupach: Grupa najmłodszych D-9 i C-9, Grupa dziewcząt D-11, D-13, D-15 i D-17, Grupa chłopców młodszych C-11 i C-13, Grupa chłopców starszych C-15 i C-17. Mimo, że dziewczynki do lat 11, 13, 15 i lat 17 grały w jednej grupie to była prowadzona oddzielna klasyfikacja dla każdej kategorii wiekowej.

Po rozegraniu w każdej grupie 7 rund organizatorzy zawodów ogłosili wyniki końcowe i

C-15 Krzysztof Kozłowski - 4,0 pkt, Patryk Korczak - 3,5 pkt /obaj SP Tomaszowice/ zajęli odpowiednio VIII i X miejsca wśród 26 chłopców w C15, (XI i XIII miejsca w klasyfikacji open).

Wyniki uzyskane przez dzieci z gminy Jastków potwierdzają celowość tego wyjazdu! Najbliższe zawody szachowe to: Powiatowe Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w Bełżcach. Planowany termin to 29 listopad 2023 rok. Igrzyska młodzieży możliwy wyjazd reprezentacji SP Tomaszowice z klasy VII i klasy VIII. Igrzyska dzieci możliwy wyjazd reprezentacji SP Jastków i SP Ożarów z klas I – VI.

JAN BŁASZCZAK

Zmiany w świadczeniu pielęgnacyjnym i nowe świadczenie wspierające

Obecnie świadczenie pielęgnacyjne przeznaczone jest jedynie dla osób, które zdecydowały się zrezygnować z pracy zarobkowej, by opiekować się osobą z niepełnosprawnością. Od 1 stycznia 2024 to się zmieni. Świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać na innych zasadach.

• Dla kogo świadczenie pielęgnacyjne?

Świadczenie pielęgnacyjne otrzymają m.in.: matka, ojciec lub inne osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, także małżonkowie, opiekun faktyczny dziecka (osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) albo rodzina zastępcza, osoby prowadzące rodzinny dom dziecka - jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia, legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 Ustawy o świadczeniu wspierającym, świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać wyłącznie osobom, które opiekują się osobami niepełnosprawnymi do ukończenia przez nich 18. roku życia.

• Świadczenie pielęgnacyjne na drugie dziecko

Jeszcze jedną istotną zmianą jest to, że jeśli rodzic/opiekun sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem z niepełnosprawnościami, świadczenie pielęgnacyjne będzie podwyższone o 100 proc. na drugie i każde kolejne dziecko z niepełnosprawnościami. To oznacza, że od 1 stycznia, kiedy ustawa o świadczeniu wspierającym wejdzie w życie, na każde dziecko będzie wypłacane odrębne świadczenie pielęgnacyjne.

• Świadczenie pielęgnacyjne 2024 a praca zarobkowa

Od 2024 roku pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego nie będzie wymagać rezygnacji z pracy zarobkowej - to kluczowa zmiana w przepisach. Pracę będzie można wykonywać bez ograniczeń. Opiekun będzie miał zapewnioną ochronę ubezpieczeniową, jak dotychczas z

powodu pobierania świadczenia, ale także z tytułu wykonywanej pracy.

Ustawa reguluje to następująco: Pomimo podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub ustalenia opiekunowi osoby niepełnosprawnej prawa do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym lub świadczeniu pieniężnym przyznanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia- zgodnie z art. 63 ust. 13 - osoba ta nie traci prawa do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna.

• Świadczenie wspierające i prawa nabyte

Zmiany w zasadach stosowania świadczenia pielęgnacyjnego związane są z wprowadzeniem od 1 stycznia 2024 nowego świadczenia - wspierającego. To powoduje, że świadczenie pielęgnacyjne będzie można pobierać na starych lub nowych zasadach. Ale - uwaga - osoba z niepełnosprawnością, która ukończy 18. rok życia będzie pobierać nowe świadczenie wspierające. Jeżeli dorosła osoba z niepełnosprawnością zdecyduje się złożyć wniosek o przyznanie tego świadczenia, nie będzie możliwe wypłacanie świadczenia pielęgnacyjnego opiekunowi. Ustawa o świadczeniu wspierającym wprowadza jednak przepisy, mające chronić prawa nabyte osób, które miały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przed 31 grudnia 2023. Osoby te będą mogły w dalszym ciągu pobierać wymienione świadczenie zgodnie z dotychczasowymi przepisami. Ubieganie się o świadczenie pielęgnacyjne nie łączy się z koniecznością uzyskania żadnych nowych decyzji przez osobę z niepełnosprawnością - tak, jak dotychczas, istotne będzie wyłącznie posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności

z odpowiednimi wskazaniami (dla dzieci) lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym (dla osób 16-18 lat).

W przypadku ubiegania się przez opiekuna osoby niepełnosprawnej o świadczenie pielęgnacyjne na nowych, obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. zasadach, **wymogi ustawowe dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności, którymi powinna legitymować się osoba wymagająca opieki od ponad 19 lat pozostaną bez zmian.** Ponadto ustawa zakłada, iż **osoby (opiekunowie), które nabyły lub nabeą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na zasadach obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o świadczeniu wspierającym i na dzień 1 stycznia 2024 r. lub późniejszy** będą uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego na dotychczasowych warunkach, będą mogły zachować na podstawie przepisów przejściowych ustawy o świadczeniu wspierającym (art. 63) prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na zasadzie ochrony praw nabytych na dotychczasowych warunkach, tj. np. bez możliwości podejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Takie osoby, zachowują prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem zachowania prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach określonych w zdaniu pierwszym jest złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o niepełnosprawności, a następnie złożenie wniosku o ustalenie prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego w terminie 3 miesięcy, licząc od wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności

W razie pytań lub wątpliwości prosimy o kontakt z pracownikiem ds. świadczeń rodzinnych GOPS w Jastkowie, pod nr tel. 81502205 wew. 17, lub osobiście w siedzibie Ośrodka, Sieprawice 24 w dni powszednie, w godz.: 7.30 - 15.30.

MARIOLA HUNEK

Zmiana rejonów pracy pracowników socjalnych Gminnego, Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie od 02.10.2023 r.

Rejon I: Danuta Suska (tel. 81 5022085 w. 16, kom. 508045357), Marysin, Snopków, Piotrawin, Józefów-Pociecha, Dębówka

Rejon II: Małgorzata Górecka-Cielepa (tel. 81 5022085 w. 16, kom. 509269574), Panieńszczyzna, Barak, Sieprawice, Natalin

Rejon III: Anna Plewa (tel. 81 5022085 w. 20, kom. 508045391), Wysokie, Jastków, Smugi, Moszenki

Rejon IV: Monika Szaruga (tel. 81 5022085 w. 16, tel. 660069868), Płuszowice, Płuszowice Kolonia, Dąbrowica

Rejon V: Anna Skruszeniec (tel. 81 5022085 w. 19, kom. 504242835), Ługów, Ożarów, Moszna, Moszna Kolonia, Sieprawki

Rejon VI: Karolina Niedbała (tel. 81 5022085 w. 19, kom. 508045356), Tomaszowice, Tomaszowice Kolonia, Miłocin, Sługocin

Nowi domownicy parku pałacowego

Jesienią w parku pałacowym przy urzędzie w Jastkowie zamieszkała para paw. Ten niecodzienny widok przyciąga uwagę przechodniów, tworząc unikalny krajobraz wiejskiego otoczenia. Pawie uważane są za symbol słońca, wieczności, nieśmiertelności, a także wiedzy. Utożsamiane są też z królewskością i życiem dwor-

skim co doda uroku parku pałacowemu. Pożywieniem paw w naturze w większości są nasiona traw, orzeszki ziemne, owoce, owady. Mogą być to również: biały ser, jajko na twardo, owoce i warzywa. Zapraszamy wszystkich na spacer, aby podziwiać ich egzotyczny urok.

EWA SIWIŃSKA

Przeciwdziałanie przemocy domowej – nowelizacja przepisów

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadziła istotne zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Z dniem 22 czerwca 2023 r. zmieniła się terminologia – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Definicja przemocy domowej w nowej ustawie brzmi następująco:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Ustawa rozszerzyła ponadto dotychczasowe formy przemocy domowej, wprowadzając pojęcia: przemoc ekonomiczna i cyberprzemoc. **Cyberprzemoc** w nowelizacji ustawy rozumiana jest jako:

„opis zachowań, które mogą wzbudzić w osobie doznającej przemocy poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, zwłaszcza zachowań podejmowanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość”. Obie ww. formy przemocy uzasad-

nają prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”.

Zmieniono także **krag osób objętych ochroną** uwzględniając niezamieszkujących razem byłych partnerów oraz dzieci będące świadkami przemocy domowej.

Wprowadzono również definicję osoby doznającej przemocy domowej i świadka przemocy domowej oraz znacznie **rozszerzono ochronę dzieci**. Według znowelizowanej ustawy małoletniego, który był świadkiem przemocy, należy traktować jako osobę doznającą przemocy domowej. Według nowych przepisów, świadek jest to zarówno osoba, która słyszała o działaniach przemocowych jak też była naocznym świadkiem zdarzenia.

Ustawa wprowadziła również **dotkliwe formy działań** podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową - programy psychologiczno-terapeutyczne, których celem ma być powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem oraz rozwiązywanie problemów bez stosowania przemocy. Osoba, która uporczywie nie będzie stosować się do obowiązku zgłoszenia się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych, ukończenia tych programów oraz dostarczenia zaświadczenia o ich ukończeniu, może zostać ukarana karą grzywny lub ograniczenia wolności.

Ustawa także wprowadziła **zmiany w procedurze Niebieskiej Karty**. Wprowadzono między innymi zapis obligujący grupę diagnostyczno-pomocową do monitorowania przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury sytuacji osób lub rodzin dotkniętych przemocą domową lub rodzinia te mają polegać na analizie i ocenie sytuacji osób, które uczestniczyły w procedurze, składaniu wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa, poradnictwie i udzielaniu wsparcia.

Wszelkie nowe regulacje prawne zawarte w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej zostały wprowadzone w celu zwiększenia skuteczności funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy oraz w celu zapewnienia wszystkim osobom doznającym przemocy domowej właściwej i fachowej pomocy ze strony wszystkich instytucji powołanych do pracy z przemocą domową.

Znowelizowane przepisy zobligowały również samorządy do stworzenia niemal od początku systemu przeciwdziałania przemocy domowej, powołania nowych zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Stosując się do zapisów ww. ustawy wójt gminy Jastków zarządzeniem Nr 114/2023 z dnia 19 października 2023 roku powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Jastkowie, w skład którego wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, policji, sądu oraz organizacji pozarządowej.

Jeśli Ty ktoś z Twojego otoczenia doświadcza przemocy lub, jeśli jesteś świadkiem przemocy, REAGUJ, zgłoś to odpowiednim służbom:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Jastkowie, telefon 81 502 20 85 – w dni robocze, w godz. 7.30-15.30.

Komisariat Policji w Niemcach, ulica Różana 18, telefon 47 812 64 10 – całodobowo
Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” IPZ, telefon 22 668 70 00

lub 116 123 – całodobowo. Pomoc uzyskasz również on-line pod adresem: <http://116sos.pl/>

PRZEWODNICZĄCA ZESPOŁU INTERDISCYPLINARNEGO
MONIKA SZARUGA

Siłownia pamięci – ćwicz z nami umysł

Profilaktyka zdrowia pozwalająca zachować sprawność i samodzielność na długie lata dotyczy nie tylko ciała, lecz także umysłu. O ile mamy świadomość potrzeby aktywności ruchowej w każdym wieku, o tyle trening funkcji poznawczych wciąż niestety brzmi nieznanym. Troska o zdrowie poznawcze w wieku senioralnym zasługuje na szczególną uwagę i znajduje się w centrum działań SIŁOWNI PAMIĘCI – programu, który realizuje fundacja „Stocznia”.

Czym są funkcje poznawcze? Najprościej rzecz ujmując, to procesy, które służą nam do poznawania rzeczywistości, uzyskania orientacji w otoczeniu, przyswajania wiedzy o świecie i przetwarzania uzyskanych informacji, a następnie stosowania ich w codziennym życiu. Do najważniejszych funkcji poznawczych zaliczamy:

- percepcję, zmysły np. kolor, dźwięk, faktura, zapach,
- uwagę np. koncentracja, selekcja, czujność,
- pamięć i uczenie się,
- język i komunikację,
- myślenie i rozumowanie
- twórczość np. kreatywność, wyobraźnia.

Każdy z nas ma do swojej dyspozycji około 100 mld komórek nerwowych, które tworzą skomplikowane struktury neuronalne (w tym biliony połączeń między neuronami, które nazywają się synapsami). Niestety, czas nie jest naszym

sprzymierzeńcem. Wraz z upływem lat zdolność neuronów do przekazywania, przechowywania i wykorzystywania informacji ulega stopniowemu pogorszeniu. Na szczęście z pomocą przychodzą tutaj treningi umysłu!

Trening umysłu – co to takiego? Badania dowodzą, że systematyczne ćwiczenie funkcji poznawczych, które angażuje do pracy różne obszary i funkcje mózgu, przynosi wymierne efekty. Stymuluje mózg do wysiłku, przez co wytwarzają się nowe połączenia neuronalne i dłużej zachowuje on sprawność i gotowość do podejmowania nowych wyzwań. Mózg nie lubi rutyny. Należy mu dostarczać nowych wyzwań – wykonywać ćwiczenia pamięciowe, językowe, matematyczne i manualne oraz, co równie ważne, utrzymywać relacje społeczne i otwierać się na nowe doświadczenia.

Trenuj z SIŁOWNIĄ PAMIĘCI! To program dla wszystkich osób starszych, które, dbają o zdrowie i chcą zachować sprawny umysł na długie lata. Eksperti w dziedzinie psychologii i terapii zajęciowej opracowują materiały i narzędzia do treningu umysłu i wszystkie udostępnione są bezpłatnie na stronie www.silowniapamieci.pl:

- **zeszty ćwiczeń do pracy indywidualnej** – dla osób starszych, które profilaktycznie dbają o swoje zdrowie poznawcze,
- **publikacja do treningów w parze** – dla rodzin,

które wspierają bliskich seniorów cierpiących na zaburzenia poznawcze i choroby otępienne i chcą z nimi ćwiczyć w domu,

- **materiały do treningów grupowych** – dla pracowników prowadzących zajęcia grupowe z seniorami w różnego rodzaju placówkach np. klubach seniora,

- **nagrania wideo** – filmy z ćwiczeniami dla seniorów oraz szkolenia dla osób prowadzących treningi w warunkach domowych i w placówkach specjalistycznych.

Pobierz bezpłatnie najnowszy zeszyt ćwiczeń.

To materiał przeznaczony do pracy indywidualnej w domu oraz grupowej w placówkach senioralnych. Zadania do wykonania podzielone są na kilka tematycznych rozdziałów i każdy poświęcony jest stymulacji konkretnej funkcji poznawczej. Materiał udostępniony jest w formie pliku pdf, który można pobrać i wydrukować ze strony <https://www.silowniapamieci.pl/aktywni>. Zeszyt powstał w ramach projektu dofinansowanego ze środków rządowego programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025.

Więcej informacji na stronie www.silowniapamieci.pl

MARTA TAFIL-DALACH

ODPIS 1,5% PODATKU ROLNEGO – NOWOŚĆ OD 1 STYCZNIA 2024 ROKU

Ustawa z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym przewiduje, że od 1 stycznia 2024 roku osoby fizyczne będące podatnikami podatku rolnego będą mogły przekazać 1,5 % swojego podatku rolnego na rzecz wybranego przez siebie:

- 1) związku zawodowego rolników indywidualnych albo
- 2) związku rewizyjnego zrzeszającego rolnicze spółdzielnie produkcyjne albo

3) Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych.

Warunkiem przekazania tej kwoty jest:

1. Zapłata w pełnej wysokości podatku należnego stanowiącego podstawę obliczenia tej kwoty.
2. Złożenie przez podatnika podatku rolnego wniosku, w którym poinformuje on na rzecz jakiego podmiotu ma być przekazana kwota 1,5% należnego podatku rolnego i wskaże numer wpisu podmiotu uprawnionego w Kra-

jowym Rejestrze Sądowym. Lista tych podmiotów będzie opublikowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do 29 lutego 2024 roku. Wnioski będzie można składać na urzędowym druku od 1 marca do dnia 15 listopada roku podatkowego.

Z tytułu przekazania kwot na rzecz ww. podmiotów gminom będzie przysługiwać z budżetu państwa zwrot utraconych dochodów.

ANNA POMARAŃSKA

Komunikat w sprawie nadawania nazw ulic

Urząd Gminy Jastków informuje wszystkich właścicieli nieruchomości i mieszkańców Panieńszczyzny, Jastkowa, Marysina oraz Snopkowa, że przystępuje do uzupełnienia nazw ulic w w/w miejscowościach. Prosimy radnych, sołtysów oraz mieszkańców o zgłaszanie propozycji nazw ulic w siedzibie Urzędu Gminy. Nazwy ulic będą nadawane sukcesywnie, kilka ulic na każdą sesję Rady Gminy. Procedura nadawania nazw ulic, wiąże się z tym, że po wejściu w życie uchwały o nadaniu nazw ulic będą obowiązywały nowe adresy. Każdy właściciel i współwłaściciel nieruchomości (wg ewidencji gruntów) otrzyma pisemne zawiadomienie o nowym adresie. Uprasza się o nie powielanie istniejących nazw ulic na terenie gminy Jastków.

MAGDALENA KAZIMIERCZAK-SPRAWKA

Nie trujmy się sami! nie spalajmy odpadów!

W związku z rozpoczętym okresem grzewczym przypominamy wszystkim mieszkańcom, iż obowiązuje ustawa BEZWZGLĘDNY ZAKAZ SPALANIA ODPADÓW w piecach domowych oraz na terenie nieruchomości. W związku z tym informujemy, że zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, spalanie śmieci w piecach i kotłowniach domowych oraz na wolnym powietrzu jest zabronione i karalne – „Kto, wbrew przepisowi termicznie przekształca odpady poza spalarniami odpadów lub współspalarniami odpadów podlega karze aresztu albo grzywny” (mandat do 500 zł, grzywna do 5000 zł.).

Tu wygrywa zasada: W przyrodzie nic nie ginie – niebezpieczne związki po prostu przybierają inną postać. Domowe piece nie są przystosowane do spalania odpadów, panuje w nich o wiele za niska temperatura, nie posiadają filtrów powietrza, które wylapywałyby niebezpieczne związki powstałe w wyniku spalania, kominy domostw są o wiele za niskie, co powoduje, że zanieczyszczenia nie są wynoszone na daleką odległość, gdzie mogłyby być rozproszone przez wiatr.

Pamiętajmy, że przypadki spalania śmieci należy bezpośrednio zgłaszać na Policję.

KATARZYNA JUSZCZAK

STAWKI PODATKÓW LOKALNYCH NA 2024 ROK

Jak co roku jesienią rady gmin podejmują uchwały w sprawie wysokości stawek podatkowych podatku rolnego, podatku leśnego,

podatku od środków transportowych i podatku od nieruchomości. Rada gminy Jastków w tej sprawie zebrała się 24 listopada 2023 roku.

Poniższa tabela przedstawia stawki jakie będą obowiązywały w 2024 roku na terenie gminy Jastków.

PODATEK ROLNY					
I	1	za 1 ha przeliczeniowy (jeśli podatnik posiada gospodarstwo rolne)		159,00 zł	
	2	za 1 ha użytków rolnych (jeśli podatnik nie posiada gospodarstwa rolnego)		318,00 zł	
PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI					
II	1	- od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – od 1 m ² powierzchni		1,13 zł	
	2	- od gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub pod wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych – od 1 ha powierzchni.		6,66 zł	
	3	- od gruntów pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni.		0,59 zł	
	4	- od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego – od 1 m ² powierzchni.		0,59 zł	
	5	- budynków mieszkalnych – od 1 m ² powierzchni użytkowej,		0,98 zł	
	6	- budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – od 1 m ² powierzchni użytkowej.		27,03 zł	
	7	- budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym – od 1 m ² powierzchni użytkowej.		15,50 zł	
	8	- budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń – od 1 m ² powierzchni użytkowej.		5,77 zł	
	9	- budynków pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni użytkowej;		9,54 zł	
	10	- od budowli		2% ich wartości	
PODATEK LEŚNY					
III	1	za 1 ha lasu		72,0346 zł	
PODATEK OD ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH					
IV	1	od samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu:			
		a) powyżej 3,5 tony do 5,5 tony włącznie	819 zł		
		b) powyżej 5,5 tony do 9 ton włącznie	1.367 zł		
	2	od ciągnika siodłowego lub balastowego przystosowanego do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton	1.914 zł		
		od przyczepy lub naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego	1.640 zł		
	4	od autobusu, w zależności od liczby miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:			
		a) mniejszej niż 22 miejsca	1.323 zł		
		b) równej lub wyższej niż 22 miejsca	2.362 zł		
	5	Dopuszczalna masa całkowita w tonach	Liczba osi jezdnych	Stawka podatku dla samochodów z zawieszeniem pneumatycznym lub zawieszeniem uznanym za równoważne (w zł)	Stawka podatku dla samochodów z innymi systemami zawieszania osi jezdnych (w zł)
Dwie osie					
12		13		1907	1960
13		14		2119	2225
14		15		2331	2490
15				2543	2616
Trzy osie					
12		17		2629	2783
17		19		2558	2827
19	21		2563	2832	
21	23		2691	2854	
23	25		2744	2867	
25			2632	2808	
Cztery osie i więcej					
12	25		2725	2850	
25	27		2757	2877	
27	29		2772	2888	
29	31		2825	2895	
31			2893	2974	
6	Dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów: ciągnik siodłowy + naczepa; ciągnik balastowy + przyczepa (w tonach)	Liczba osi jezdnych	Stawka podatku dla ciągników z zawieszeniem pneumatycznym lub uznanym za równoważne (w zł)	Stawka podatku dla ciągników z innymi systemami zawieszania osi jezdnych (w zł)	
	Dwie osie				
	12	18		2094	2195
	18	25		2134	2225
	25	31		2150	2232
	31			2232	2419
	Trzy osie i więcej				
	12	40		2256	2400
	40			3100	3130
7	Dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów: przyczepa (naczepa + pojazd silnikowy) (w tonach)	Liczba osi jezdnych	Stawka podatku dla przyczep i naczep z zawieszeniem pneumatycznym lub uznanym za równoważne (w zł)	Stawka podatku dla przyczep i naczep z innymi systemami zawieszania osi jezdnych (w zł)	
	Jedna oś				
	12	18		1528	1719
	18	25		1648	1732
	25			1668	1745
	Dwie osie				
	12	28		1683	1756
	28	33		1702	1766
	33	38		1890	1914
38			2344	2400	
Trzy osie i więcej					
12	38		1890	1914	
38			2380	2419	

Harcerstwo na Ziemi Jastkowskiej...

11 listopada 2023 roku po równo 10 latach istnienia spotkaliśmy się w gronie harcerzy, rodziców, przyjaciół drużyny, aby wspólnie świętować okrągły jubileusz. Całość 10-lecia rozpoczęła się od uroczystej mszy świętej w intencji drużyny. Już teraz warto wspomnieć, że obchody połączone były ze 105. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości, gdyż od zeszłej nocy pełniłmy wartę honorową na cmentarzu legionistów. Podczas mszy kilku reprezentantów pełniło służbę liturgiczną. Już wtedy zaczęli pojawiać się pierwsi goście.

Po zakończeniu mszy, wspólnym odśpiewaniu Modlitwy Harcerskiej udaliśmy się na cmentarz legionistów, by tam towarzyszyć przedstawicielom gminy w składaniu hołdu poległym bohaterom. Podczas gdy nasi reprezentanci udali się w miejsce odsłonięcia nowo powstałej tablicy przy szpitalu polowym, my rozpoczęliśmy grę terenową. Uczestnicy gry mieli okazję wcielić się w obserwatorów historii drużyny i przejść przez najważniejsze momenty tych minionych 10 lat. Ponadto podejmując różne decyzje, mogli obserwować jak zmienia się bieg dziejów drużyny. Dzięki pomocy pani wójt wszystkim uczestnikom zapewniono pyszny bigos, a na specjalnym punkcie "sklepikowym" była możliwość nabycia unikatowych akcesoriów (koszulek, toreb, magnesów i pocztówek) związanych z naszą drużyną.

Po zakończeniu gry wszyscy udaliśmy się pod urząd gminy. Tam już w nieco większym gronie odbył się uroczysty apel, podczas którego Jan Chocyk pierwszy drużynowy odczytał historyczny rozkaz powołujący jednostkę. Na miejscu zameldowało się łącznie ponad 160 osób, w tym 40 byłych harcerzy, którzy choć zakończyli już swoją harcerską przygodę, wrócili

aby wspólnie z nami świętować 10-lecie drużyny.

Wkrótce potem nadszedł czas na kulminacyjny moment obchodów - ognisko... Zawiązaliśmy krąg i usiedliśmy, aby w gronie kilku pokoleń drużyny z najbliższymi, przyjaciółmi wspomnieć nasze wspólne najlepsze przygody. Trzej drużynowi, Jan, Arek oraz Michał, przeprowadzili nas przez swoje wspomnienia zarówno te śmieszne, jak i podniosłe. Goście mieli okazję opowiedzieć sobie nawzajem własne doświadczenia spotkań z harcerzami Beluardy z ubiegłych 10 lat. Mimo niskiej temperatury i dużej odległości od ognia, niemalże wszyscy goście trwali z nami w zadumie do końca tych podniosłych i nostalgicznych momentów. Ognisko zostało spuentowane przez bardzo ważną obrzędową piosenkę harcerską - „Wspomnienie bumeranga”.

Ostatnim punktem programu naszych obchodów była część szkolna. Udaliśmy się wspólnie

do sali gimnastycznej, aby tam zrobić zdjęcie, a następnie spróbować beluardowych tortów, upieczonych przez nasze mamy. Tym samym zakończyliśmy oficjalną część obchodów. Chętni goście mogli pozostać jeszcze z nami i wziąć udział między innymi w teleturnieju „Beluliada”, harcerskiej potańcówce, grach i zabawach przygotowanych przez nasze zastępy. W międzyczasie dostępna była wystawa o naszej drużynie i nie tylko, bowiem odświeżyliśmy historię pierwszej drużyny harcerskiej działającej na terenie Jastkowa.

Gdy emocje już opadły, a większość gości wytańczyła się, usiedliśmy w gronie starych drzew do przygotowanej prezentacji zdjęć z życia i funkcjonowania drużyny. Jak szybko my się wszyscy zmieniliśmy...

Tym samym zakończyliśmy obchody naszego 10-lecia. I choć goście opuścili nasze progi, my zostaliśmy jeszcze jedną noc, aby następnego dnia rano już w ścisłym gronie drużyny zakopać kapsułę czasu. Lokalizacja pozostaje tajemnicą. Tylko druhowie obecni przy zakopywaniu wiedzą, gdzie jest schowana. Mamy nadzieję, że wiedza o niej zostanie przekazana kolejnym pokoleniom harcerzy jastkowskich.

Z tego miejsca chcemy podziękować wszystkim zaangażowanym w obchody 10-lecia oraz tym, którzy przez lata funkcjonowania drużyny pomagali nam w różny sposób, aby móc lepiej realizować ideały zawarte w Prawie i Przrzeczeniu Harcerskim.

Nie zwalniamy tempa. W ostatnich dniach nasze szeregi zasilili wielu nowych młodych chłopców. Już wkrótce ruszamy na wyprawę zimą do Komarńczy.

Czuwaj!

WIKTOR PAŚNIKOWSKI

Stowarzyszenie „Aktywny Natalin”

Stowarzyszenie „Aktywny Natalin” powstało w październiku roku 2023 r. w odpowiedzi na potrzeby lokalnej społeczności wsi Natalin. Celem Stowarzyszenia są działania w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób wykluczonych społecznie, wyrównywania szans rodzin i osób zamieszkujących na terenach wie-

skich, działalności charytatywnej, ochrony i promocji zdrowia. Zamierzamy wspomagać rozwój gospodarczy, aktywizację przedsiębiorczości, rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, w tym w szczególności działania Klubu Aktywności Mieszkańców wsi Marysina i Natalina. Stowarzyszenie pragnie ściśle współpracować z Kołem Gospodyń

Wiejskich w Natalinie, które kultywuje wytwarzanie, promowanie miejscowych potraw i zwyczajów oraz degustacje lokalnych potraw prezentując je na okolicznościowych imprezach województwa lubelskiego. Stowarzyszenie pragnie rozszerzać, popularyzować i finansować działania promujące naszą lokalną społeczność.

JERZY HALCZUK

Turniej taekwon-do

W niedzielę 10 grudnia w Lublinie na hali sportowej MOSiR odbył się coroczny turniej nikolajkowy organizowany przez Lubelski Sportowy Klub Taekwon-Do. W turnieju udział wzięło około 250 adeptów tego klubu. Gminę Jastków reprezentowało 37 dzieci, trenujących w dwóch sekcjach - szkoła podstawowa w Płuszowicach oraz szkoła podstawowa

w Ożarowie. Sekcje te prowadzi trener Andrzej Wieczorek. Cała impreza miała charakter pikniku rodzinnego, jednak nie zabrakło ducha sportowej rywalizacji. Dzieci trenujące w sekcjach pana Andrzeja przywoziły łącznie 33 medale, oraz cenne doświadczenia udziału w zawodach sportowych.

ANDRZEJ WIECZOREK

Baszta w Dąbrowicy

Nie czekaj. Pora nigdy nie będzie idealna. Poznaj okolice

Zespół pałacowo-parkowy w Jastkowie

Wąwozy snopkowskie

Kościół w Jastkowie

Relaks Dąbrowica

Zespół pałacowo-parkowy w Snopkowie

Cmentarz legionistów

Zespół pałacowo-parkowy w Snopkowie

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia,
życzymy Mieszkańcom gminy Jastków radosnego świątecznego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie rodziny i przyjaciół
oraz wszelkiej pomyślności w życiu zawodowym i prywatnym.
Nowy Rok, niech będzie czasem pokoju oraz realizacji osobistych marzeń.

Przewodniczący Rady Gminy
Marek Wieczerzak

Wójt Gminy Jastków
Teresa Kot

